

รายงานการวิจัย

การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก

Creativity subject Printmaking from soul scape

พรสวรรค์ จันทรสุข Pornsawhan Jansook

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณรายได้ประจำปี พ.ศ. 2561

รายงานการวิจัย

การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้อำนึก
Creativity subject Printmaking from soul scape

พรสวรรค์ จันทรสุข Pornsawhan Jansook

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

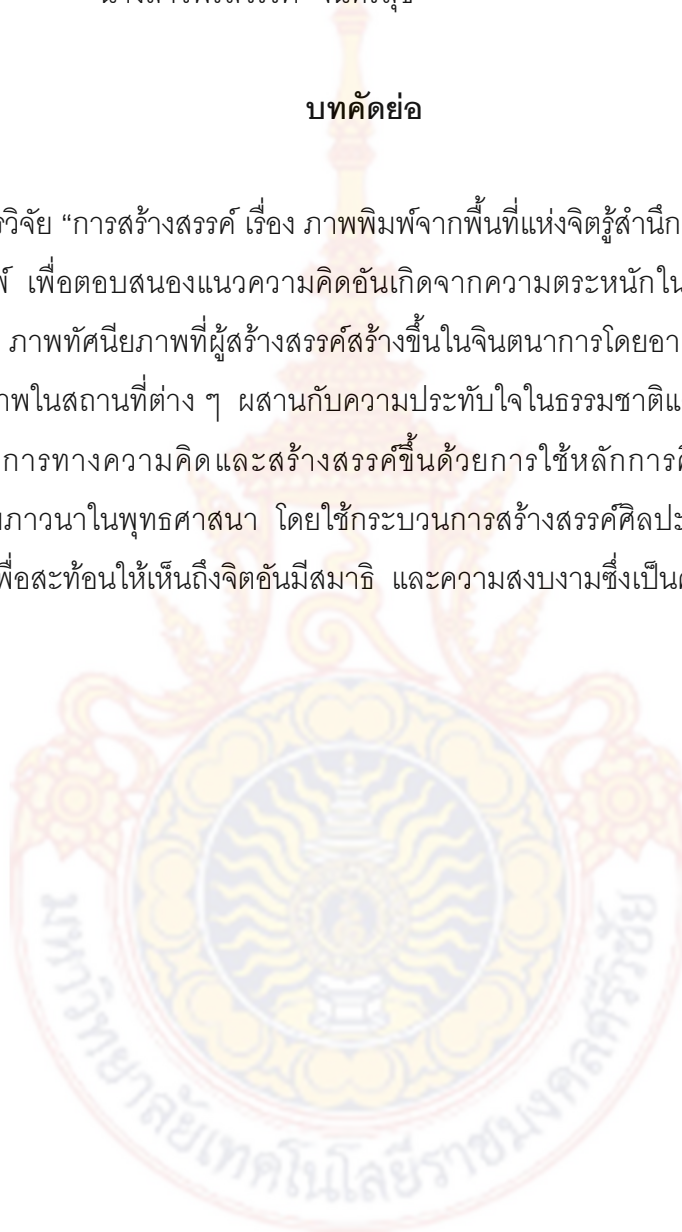
ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
งบประมาณรายได้ประจำปี พ.ศ. 2561

ชื่อโครงการวิจัย   การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตผู้สำนึก
Creativity subject Printmaking from soul scape
ผู้วิจัย   นางสาวพรสวรรค์ จันทร์สุข

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตผู้สำนึก” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ เพื่อตอบสนองแนวความคิดอันเกิดจากความตระหนักในคุณค่าของการมีสติรู้เท่าทันปัจจุบัน ภาพทัศนียภาพที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นในจินตนาการโดยอาศัยประสบการณ์การรับรู้จากทัศนียภาพในสถานที่ต่าง ๆ ผสานกับความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการจัดการทางความคิดและสร้างสรรค์ขึ้นด้วยการใช้หลักการศิลปะบำบัดร่วมกับหลักการบริกรรมภาวนาในพุทธศาสนา โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงออก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจิตอันมีสมาธิ และความสงบงามซึ่งเป็นความสุขที่แท้จริงของมนุษย์

คำนำ

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตผู้สำนึก” ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์ร่องลึกและเทคนิคภาพพิมพ์ผิวฉนวน เพื่อตอบสนองแนวความคิดที่เกิดจากการมองชีวิตด้วยหลักสังขธรรม ก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของการมีสติรู้เท่าทันปัจจุบัน ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอผ่านกระบวนการสร้างแม่พิมพ์ดังกล่าวข้างต้น

ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการสร้างสรรค์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำองค์ความรู้ทั้งด้านเทคนิควิธีการสร้างสรรค์และกระบวนการทางความคิดไปเป็นแนวทางเพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียนนักศึกษาและบุคคลที่มีความสนใจในการสร้างสรรค์ได้อย่างมีคุณประโยชน์ต่อไป

พรสวรรค์ จันทร์สุข

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และเป็นกำลังสนับสนุนด้วยความรัก ขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริชัย พุ่มมาก ที่เป็นกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่อบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบคุณคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ให้โอกาสในการนำองค์ความรู้เผยแพร่ต่อนักศึกษาและผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์ให้มีประโยชน์ต่อตนเองและวงการศิลปะ

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ บุคลากรและลูกศิษย์ที่มีไมตรีจิตอันดีงาม และบุคคลอันเป็นที่รักสำหรับคำแนะนำและคำวิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเสมอมา

ข้าพเจ้าหวังใจว่า คุณประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้ จะเป็นกุศลให้กับบุคคลทั้งหลายดังกล่าวได้รับโดยทั่วกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน	1
ขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงาน.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	3
ศิลปะภาพพิมพ์.....	3
ภาพพิมพ์ร่องลึก	3
ภาพพิมพ์ผิวเรียบ	4
ศิลปะบำบัด	4
การบริการทางาน	5
อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรม.....	5
3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน	10
แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	10
การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน.....	10
ขั้นตอนการสร้างภาพพิมพ์ Hard ground Etching	11
ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์ Litho - Etchin	34
ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์ Engraving Print.....	37
4 การวิเคราะห์ผลงานสร้างผลงาน	39
หลักการวิเคราะห์.....	39
หลักการวิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ.....	39

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
หลักการวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา	40
หลักการวิเคราะห์ทัศนธาตุ	41
หลักการวิเคราะห์ผลงานศิลปกรรม	42
ผลการวิเคราะห์ผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตวิญญาณ”	42
การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ทัศนธาตุ (Visual Element)	43
การวิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ	44
การวิเคราะห์ทัศนธาตุ.....	45
การวิเคราะห์จุด(point)	45
การวิเคราะห์เส้น (Line)	46
การวิเคราะห์น้ำหนัก(Tone).....	48
การวิเคราะห์ที่ว่าง(Space)	49
การวิเคราะห์เอกภาพ(Unity)	50
การวิเคราะห์อิทธิพลที่ได้จากผลงานศิลปกรรม	51
สรุปผลงานการวิเคราะห์“การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตวิญญาณ”	53
5 บทสรุป.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ประวัติผู้วิจัย.....	56

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ชุด Soul scape	5
2 ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ชุด Soul scape	6
3 ภาพถ่ายศาสตราจารย์ชอุต นิมเสมอ	7
4 ภาพผลงานชุด 'วาดเส้นภาวนา' 2554	8
5 ภาพแผ่นทองแดงสำหรับสร้างแม่พิมพ์	12
6 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์ร่องลึก	12
7 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์ร่องลึก	13
8 ภาพวานิชดำ	13
9 ภาพการนำวานิชที่ผสมแล้วทาลงบนแผ่นทองแดง	14
10 ภาพแผ่นทองแดงที่ทาวานิชเคลือบทั่วทั้งแผ่นแล้ว	14
11 ภาพการติดเทป PVC. เพื่อกันหลังเพลทแม่พิมพ์	15
12 ภาพการขัดแผ่นทองแดงด้วยกระดาษทราย	15
13 ภาพการเช็ดด้วยน้ำปลา	16
14 ภาพการล้างแผ่นทองแดงด้วยน้ำยาล้างจาน	16
15 ภาพการใช้ไดร์เป่าแผ่นทองแดงที่ขัดแล้วให้แห้งสนิท	17
16 ภาพการทาวานิชที่ผสมแล้วลงบนแผ่นทองแดง	17
17 ภาพการใช้นิตเดิ้ลหรือเหล็กแหลมเขียนลงบนแผ่นทองแดง	18
18 ภาพแผ่นทองแดงที่เขียนด้วยนิตเดิ้ลเสร็จแล้ว	18
19 ภาพการแทรกกระดาษโดยใช้เทป PVC ติดหลังแม่พิมพ์	19
20 ภาพการนำแม่พิมพ์ไปล้างน้ำไหลเพื่อล้างกระดาษ	20
21 ภาพการตะไบขอบแม่พิมพ์	20
22 ภาพอุปกรณ์ในการพิมพ์งาน	22
23 ภาพขั้นตอนการตักและปาดหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์	23
24 ภาพการอัดหมึกด้วยนิ้วมือ	23

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพประกอบที่	หน้า
25 ภาพการขีดหมึกออกด้วยผ้าสาหลู.....	24
26 ภาพการขีดด้วยกระดาษลอกลายจันทน์เพลาเกลี้ยง.....	24
27 ภาพการขีดขอบแม่พิมพ์ด้วยผ้าสะอาดชุบทินเนอร์.....	25
28 ภาพการหมักกระดาษสำหรับพิมพ์งาน.....	25
29 ภาพการนำกระดาษปรีฟมาซับน้ำออกจากกระดาษพิมพ์งาน.....	26
30 ภาพการใช้กระดาษปรีฟอีกแผ่นวางปิดด้านบนเพื่อซับน้ำ.....	26
31 ภาพการนำแม่พิมพ์เข้าแทนพิมพ์เอ็ทชิงเพลส.....	27
32 ภาพการวางกระดาษภาพพิมพ์ให้ตรงมาร์ค.....	27
33 ภาพการปิดทับด้วยผ้าสักหลาด.....	28
34 ภาพการหมุนแทนพิมพ์.....	28
35 ภาพการตากงานภาพพิมพ์.....	29
36 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching.....	30
37 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching.....	31
38 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching.....	32
39 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching.....	33
40 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Litho – Etching.....	36
41 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Engraving Print.....	37
42 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Engraving Print.....	37
43 ภาพกลุ่มรูปทรงจากการสร้างสรรค์ผลงานโดยรวม.....	43
44 แสดงภาพจุดในผลงาน.....	44
45 แสดงภาพตัวอย่างลักษณะของเส้นที่สามารถมองเห็นได้.....	45
46 แสดงภาพตัวอย่างลักษณะของเส้นที่เกิดจากความรู้สึก.....	46
47 แสดงภาพน้ำหนักในผลงาน.....	47
48 ภาพแสดงที่ว่างในผลงานสร้างสรรค์.....	48

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพประกอบที่		หน้า
49	ภาพแสดงลักษณะตัวอย่างผลงานโดยรวม ที่มีลักษณะเป็นเอกภาพ	49
50	ภาพแสดงผลงานที่ได้รับอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม	51

บทที่ 1

บทนำ

มนุษย์มักคาดหวังถึงความสุขให้เกิดขึ้นกับตนเองเสมอ หากแต่ความสุขที่รับรู้ด้วยกายสัมผัส เป็นความสุขที่ไม่จีรัง ย่อมหมดไปได้เป็นธรรมดา ผู้สร้างสรรค์เชื่อว่าความสุขที่แท้จริงคือความสุขที่เกิดจากจิตอับสงบนิ่งและรู้เท่าทันปัจจุบันอยู่เสมอ จึงเกิดการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยมีแนวความคิดในเรื่องของ จากการกำหนดจิตผู้สำนึกขณะสร้างสรรค์คล้ายการบริการรรมภาวนาเพื่อให้เกิดสมาธิ โดยได้รับแรงบันดาลใจด้านรูปร่างและรูปทรงจากความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างทัศนียภาพในอุดมคติ ด้วยกระบวนการทางภาพพิมพ์ ผลงานภาพพิมพ์ ชุด ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตผู้สำนึก เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบแบบแผน ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ในโลกปัจจุบันเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ก่อให้เกิดภาวะกดดันและความเครียดขึ้น มนุษย์จึงหาวิธีการจัดการกับภาวะดังกล่าวด้วยวิธีการต่างๆ ผู้สร้างสรรค์มักใช้ช่วงเวลาในวันหยุดออกเดินทางไปยังสถานที่ทางธรรมชาติเพื่อหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองและค้นหาความสงบ หากแต่ความเงียบของสถานที่เหล่านั้นมิได้ให้ความสงบที่แท้จริงแก่จิตใจซึ่งเต็มไปด้วยเรื่องค่านึงตลอดเวลา เป็นที่มาของการศึกษาและวิเคราะห์โดยการนำศิลปะมาใช้ในรูปแบบของศิลปะบำบัด ผสานกับหลักการปฏิบัติทางศาสนาคล้ายกับการบริการรรมภาวนา ด้วยการนำกระบวนการทางภาพพิมพ์เทคนิคต่างๆมาสร้างทัศนียภาพในอุดมคติขึ้นใหม่ โดยมีที่มาของรูปร่างและรูปทรงจากความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เคยพบเห็น

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในงานศิลปะที่เกิดจากการสร้างผลงานภาพพิมพ์ด้วยการกำหนดจิต เสมือนการบริการรรมภาวนาในหลักปฏิบัติของพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดเป็นภาพทัศนียภาพในอุดมคติโดยมีที่มาของรูปร่างและรูปทรงจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นในธรรมชาติ

2. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สติและสมาธิในการดำเนินชีวิตและจัดการกับภาวะไม่สงบทางจิต โดยใช้ผลงานศิลปะเป็นสื่อแสดงนัยดังกล่าว
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าและทดลองวิธีการสร้างสรรค์ โดยกระบวนการทางภาพพิมพ์เทคนิคต่างๆ ให้เกิดเป็นรูปแบบเฉพาะตน
4. เพื่อนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น เผยแพร่สู่สาธารณชน 4. เพื่อนำผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น เผยแพร่สู่สาธารณชน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงาน

สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์ร่องลึกและภาพพิมพ์ผิวเรียบ โดยมีที่มาของรูปร่างและรูปทรงจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นและเกิดความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาสร้างสรรค์ โดยใช้หลักการศิลปะบำบัดและการกำหนดจิตผู้สำนึกให้เกิดสมาธิในขณะสร้างสรรค์ เป็นทัศนียภาพในอุดมคติ เพื่อสนองแนวความคิดในแง่ของการสร้างพื้นที่แห่งความสงบในจิตใจ โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออก เป็นผลงานภาพพิมพ์จำนวน 6 ชิ้น พร้อมทั้งเอกสารประกอบโครงการวิจัยจำนวน 10 เล่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในงานศิลปะที่เกิดจากการสร้างผลงานภาพพิมพ์ด้วยการกำหนดจิต เสมือนการบริกรรมภาวนาในหลักปฏิบัติของพุทธศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ศิลปะเป็นเครื่องจรรโลงจิตใจของมนุษย์และสังคม
2. ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สติและสมาธิ ในการดำเนินชีวิตและจัดการกับภาวะไม่สงบทางจิต โดยใช้ผลงานศิลปะเป็นสื่อแสดงนัยดังกล่าว
3. ได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองวิธีการสร้างสรรค์ โดยกระบวนการทางภาพพิมพ์เทคนิคต่างๆ ให้เกิดเป็นรูปแบบเฉพาะตน นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ทางศิลปะ
4. นำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น เผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อนำองค์ความรู้และศาสตร์ทางด้านสุนทรียภาพแสดงสู่สาธารณชน

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดและแรงบันดาลใจสู่ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ เกิดจากการรับรู้ ศึกษาเรียนรู้ และกลั่นกรองจากข้อมูลต่างๆ ทั้งในด้านนามธรรมและรูปแบบการนำเสนอ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราว แนวความคิดในการสร้างสรรค์ สู่การรับรู้ถึงคุณค่าความงามทางสุนทรีย์ในงานศิลปะ การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยมีแนวความคิดในเรื่องของ จากการกำหนดจิตผู้สำนึก ขณะสร้างสรรค์คล้ายการบริการภวนาเพื่อให้เกิดสมาธิ โดยได้รับแรงบันดาลใจด้านรูปร่างและรูปทรง จากความประทับใจในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สร้างทัศนียภาพในอุดมคติ ด้วยกระบวนการทางภาพพิมพ์ ดั่งมีข้อมูลทั้งในด้านรูปแบบ แนวความคิดและการแสดงออก อันได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่างๆ ดังนี้ดังต่อไปนี้

ศิลปะภาพพิมพ์ : Printmaking

ภาพพิมพ์ร่องลึก : Intaglio

ภาพพิมพ์ผิวฉนวน : Engraving

ศิลปะบำบัด

การบริการภวนา

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรม

ศิลปะภาพพิมพ์ : Printmaking

ศิลปะภาพพิมพ์ เป็นผลงานทัศนศิลป์ลักษณะ 2 มิติ คือมีความกว้างและความยาว แสดงมิติที่สามสร้างขึ้นโดยการประกอบกันของทัศนธาตุ เช่น เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี ฯลฯ ซึ่งเป็นมิติลวงตาคล้ายกับผลงานจิตรกรรม แต่แตกต่างกันที่ภาพพิมพ์ใช้การถ่ายทอดสีจากแม่พิมพ์ลงบนระนาบรองรับแทนที่จะเป็น การขีด ขีด เขียน ป้าย หลด สลักบนระนาบรองรับโดยตรง ในภาษาอังกฤษเรียก Printmaking หรือ Graphic Arts ซึ่งมีความหมายเดียวกันคือ "ศิลปะภาพพิมพ์"

ภาพพิมพ์ร่องลึก : Intaglio

กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากส่วนที่อยู่ลึกเป็นร่องของแม่พิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์จะมีส่วนที่ฉนวนและร่องเหมือนกับแม่พิมพ์ผิวฉนวน แต่เวลาพิมพ์ต้องอุดหมึกลงไป ในร่องลึกและเช็ดบริเวณที่ไม่

ต้องการจะพิมพ์ ออก แล้วนำกระดาษเปียกน้ำหมาด ๆ วางลงบนแม่พิมพ์ จากนั้นพิมพ์ด้วยแท่นพิมพ์ที่มีแรงกดสูงเพื่อออกกระดาษให้ไปดูดซับหมึกขึ้นมา ซึ่งกลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ มัชฌิมรงค์ ภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ ภาพพิมพ์จารเข้ม ภาพพิมพ์แกะลายเส้น ภาพพิมพ์กัดกรด ภาพพิมพ์แบบเขียนถ่าน ภาพพิมพ์กัดกรดพื้นนุ่ม ภาพพิมพ์กัดกรดรูปนูน

ภาพพิมพ์ผิวนูน : Engraving

กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากผิวส่วนที่อยู่สูงบนแม่พิมพ์ ดังนั้นส่วนที่ถูกแกะเซาะออกไป หรือส่วนที่เป็นร่องลึกลงไปจะไม่ถูกพิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์ในลักษณะนี้ เช่น แม่พิมพ์แกะไม้ แม่พิมพ์แกะยาง แม่พิมพ์กระดาษแข็ง แม่พิมพ์วัสดุ เมื่อเวลาพิมพ์แม่พิมพ์เหล่านี้จะใช้เครื่องมือประเภท ลูกกลิ้ง ลูกประคบหนัง ทาหมึกลงบนส่วนนูนของแม่พิมพ์ แล้วนำไปพิมพ์ลงบนกระดาษอาจจะพิมพ์ ด้วยมือหรือแท่นพิมพ์ หมึกก็ติดกระดาษเกิดเป็นรูปขึ้นมา

ศิลปะบำบัด

ศิลปะบำบัด (art therapy) นั้นเป็นการที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศิลปะ เช่น การปั้นดิน การวาดภาพ ระบายสี ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือในด้านการบำบัด พัฒนา และฟื้นฟูสภาพจิตใจให้ดีขึ้น โดยความสำคัญจะอยู่ที่กระบวนการระหว่างการทำงานศิลปะมากกว่าผลงานที่ออกมา ซึ่งนักศิลปะบำบัดจะต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยา มาช่วยในการวิเคราะห์ และเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมในการบำบัด ในกระบวนการบำบัดนั้น ผู้ศึกษาวิชานี้จะต้องเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาทางในด้านของจิตใจ อารมณ์ และทางกายภาพของผู้ป่วยหรือผู้ที่มาทำการบำบัด ซึ่งก็จะต้องเรียนรู้ในการดูแลรักษาผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจและอารมณ์ในแบบต่างๆ ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะในรูปแบบต่างๆนั่นเอง

ในประเทศไทย ศิลปะบำบัดมักจะถูกมองว่าเป็นเรื่องสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางด้านจิตใจเท่านั้น แต่ในต่างประเทศนั้น ศิลปะบำบัดกลับเป็นอะไรที่ไม่จำกัดอยู่แค่ผู้ป่วย แม้แต่บุคคลทั่วไปก็สามารถใช้ ศิลปะเพื่อที่จะช่วยเหลือในการรักษา การค้นพบตัวเอง และการพัฒนาทางด้านต่างๆ และยังสามารถใช้ศิลปะบำบัดในการพัฒนาด้านอารมณ์และสมาธิ ดูแลรักษาจิตใจ รวมถึงเป็นการระบายอารมณ์ในรูปแบบที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ผ่านงานศิลปะ ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และสามารถควบคุมตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งเมื่ออารมณ์เราดี สภาพร่างกายของเราก็จะดีตามไปอีกด้วย (เลิศศิริร์ บวรกิตติ, 2552)

การบริกรรมภาวนา

บริกรรม คือการกระทำขั้นต้นในการเจริญสมถกรรมฐาน คือ กำหนดใจโดยเพ่งวัตถุ หรือนึกถึงอารมณ์ที่กำหนดนั้น ว่าซี้ๆ อยู่ในใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อทำใจให้สงบ บริกรรม นิमित จะเป็นที่ยึดที่เกาะของใจเรา บริกรรมภาวนา จะทำให้เราไม่ซัดส่ายไปที่อื่น ไม่ฟุ้งซ่านไป ในเรื่องราวต่าง ๆ ถ้าหากว่าเราไม่ผลอจากบริกรรมทั้งสองคือ บริกรรมนิमितกับบริกรรมภาวนา ไม่ซ้าใจจะค่อย ๆ ละเอียดไปเรื่อย ๆ จะค่อย ๆ ห่างจากความคิดทั้งหลายทั้งปวง แล้วก็หยุดนิ่ง นำไปสู่การพิจารณาตนเอง และยอมรับในกฎแห่งธรรมชาติของทุกชีวิต (พุทธทาสภิกขุ, 2550)

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรม

ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ชุต Soul scape

ภาพประกอบที่ 1 ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ชุต Soul scape

ชื่อภาพ	Soul scape # Vista of March in my mind
ขนาด	40 x 57 ซม.
เทคนิค	วาดเส้นปากกานกกระดาศ

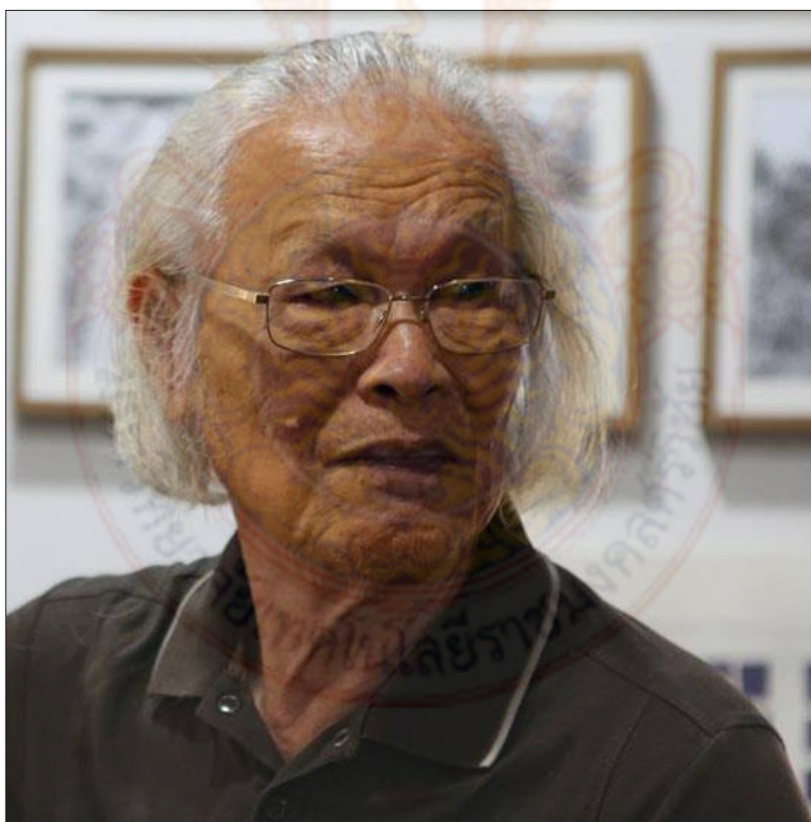
ภาพประกอบที่ 2 ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ชุด Soul scape

ชื่อภาพ	Soul scape # summertime journey
ขนาด	36 x 53 ซม.
เทคนิค	วาดเส้นปากกานบนกระดาษ

ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานวาดเส้นชุด Soul scape ขึ้น โดยมีแนวความคิดเรื่องการ ใช้หลักการศิลปะบำบัดและการบริการมภาพนามาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิควาดเส้นปากกา บนกระดาษ ซึ่งมีที่มาจากทิวทัศน์ที่พบเห็นระหว่างการเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปะที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา ความประทับใจที่ไม่สามารถบอกเล่าผ่านภาพถ่ายเหมือนจริง หากแต่เป็น ความรู้สึกละเอียดอ่อนภายในมโนสำนึกของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการ แสดงออกโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความสุข ความงาม และสุนทรีย์ภาพ

ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ

ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอเกิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2472 สำเร็จมัธยมปีที่ 6 โรงเรียนวัดนวลนรดิศเมื่อปี พ.ศ. 2488 สำเร็จประโยคครูประถมการช่าง จากโรงเรียนเพาะช่างเมื่อปี พ.ศ. 2492 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปบัณฑิต (สาขาประติมากรรม) เกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2497 สำเร็จการศึกษาได้รับ Diploma Decorazion L'Academia di belle art di Roma Certificate of Ceramic C.A.L.A.L.Rome เมื่อปี พ.ศ. 2499 Certificate of Lithography Pratt Graphic Center U.S.A.เมื่อปี พ.ศ. 2506 และได้ไปดูงานศิลปะต่อในประเทศอิตาลีและประเทศฝรั่งเศสเป็นเวลา 2 เดือน ได้รับยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม) ได้รับรางวัลทางด้านศิลปะทัศนศิลป์ในระดับชาติและนานาชาติมากมาย อีกทั้งท่านยังเขียนตำราศิลปะที่เป็นคู่มือการแก่ครูอาจารย์และนักศึกษาศิลปะในประเทศไทยอีกด้วย

ภาพประกอบที่ 3 ภาพถ่ายศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ

ภาพประกอบที่ 4 ภาพผลงานชุด 'วาดเส้นภาวนา' 2554 ศาสตราจารย์ชอุต วาดภาพทิวทัศน์
ขณะพำนักอยู่ที่ อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี เมื่อเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ ปีพ.ศ. 2554

ผู้สร้างสรรค้ได้รับอิทธิพลทางด้านวิถีคิด ซึ่งเป็นการใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาในการ
บริการภวณา มาสร้างสรรค้ผลงาน ดังที่ศาสตราจารย์ชูด นิมเสมอ(2558) ได้กล่าวไว้ว่า
“การวาดเส้น” คือการภวณา ความรู้สึกที่เลื่อนไหลจากตัวผู้วาด ไปสู่สิ่งที่จะวาด และจากสิ่ง
วาดมาสู่ตัวผู้วาด ทำให้ผู้วาดกับสิ่งที่วาดเป็นสิ่งเดียวกัน ต้นไม้ หญ้า น้ำ ฟ้า แผ่นดิน เป็น
ธรรมชาติ ผู้วาดก็เป็นคนซึ่งเป็นธรรมชาติเช่นกัน จิตของผู้วาด จะเคลื่อนไหวหรือสงบนิ่ง ไม่ใช่
จุดหมาย เพราะจุดหมายหลักคือการภวณา เพื่อไปสู่ความหมดไปของ “ตัวตน” ที่เคยยึดติดอยู่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

โครงการวิจัย “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาข้อมูลและนำเสนอผลงานโดยมีที่มาของรูปร่างและรูปทรงจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นและเกิดความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาสร้างสรรค์ โดยใช้หลักการศิลปะบำบัดและการกำหนดจิตรู้สำนึกให้เกิดสมาธิในขณะสร้างสรรค์ เป็นทัศนียภาพในอุดมคติ เพื่อสนองแนวความคิดในแง่ของการสร้างพื้นที่แห่งความสงบในจิตใจ โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออก

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปะเป็นการแสดงออกทางด้านจิตใจอย่างหนึ่ง ที่ถ่ายทอดออกมาด้วยกลวิธีต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ผลงานเหล่านี้สร้างคุณค่าต่อจิตใจให้เกิดการรับรู้ เชื่อกันว่าการแสดงออกเป็นสิ่งจำเป็นทางด้านจิตใจของมนุษย์เช่นเดียวกับการขยับถ่าย ซึ่งเป็นความจำเป็นทางด้านร่างกาย ทุกคนจะถูกกระตุ้นให้แสดงปฏิกิริยาที่ตนมีต่อสิ่งแวดล้อมให้ปรากฏด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน อยู่ตลอดเวลา มีทั้งการแสดงออกตามปกติธรรมดาและการแสดงออกที่มีความหมายทางการสร้างสรรค์ ซึ่งอย่างหลังนี้ศิลปินได้แปรประสบการณ์ทางจิตของตนออกมาเป็นสัญลักษณ์ที่ตนเองและผู้อื่นสามารถรับรู้ได้ (ชลุด นิมเสมอ, 2553) ในโลกปัจจุบันที่มีความวุ่นวายเกิดขึ้นมากมายจากสถานการณ์ภายนอกที่มากกระทบจิตใจ และความคิดคำนึงในห้วงแห่งจิตอันไม่นิ่ง นำพาให้เกิดความต้องการหลีกเลี่ยงจากภาวะทุกข์ดังกล่าว โดยข้าพเจ้านำเอาคำสอนและหลักปฏิบัติทางศาสนามาผสมผสานเข้ากับการใช้ศิลปะเพื่อบำบัดจิต และใช้กระบวนการทางศิลปะเพื่อเป็นสื่อในการแสดงออกดังกล่าว

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ศึกษาธรรมชาติของจิต จิตวิเคราะห์ การกำหนดจิต ศิลปะบำบัด และหลักการทางพุทธศาสนาที่มีความเกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลด้านกระบวนการภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์ร่องลึกและภาพพิมพ์ผิวฉนวน
3. สร้างภาพร่าง โดยมีข้อมูลด้านเนื้อหาและและรูปแบบในงาน
4. ปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นผลงานที่

วางไว้ตามวัตถุประสงค์

5. ประมวลผลและสรุปผล เพื่อรวบรวมข้อมูลจัดทำเอกสารประกอบการสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างภาพพิมพ์ Hard ground Etching

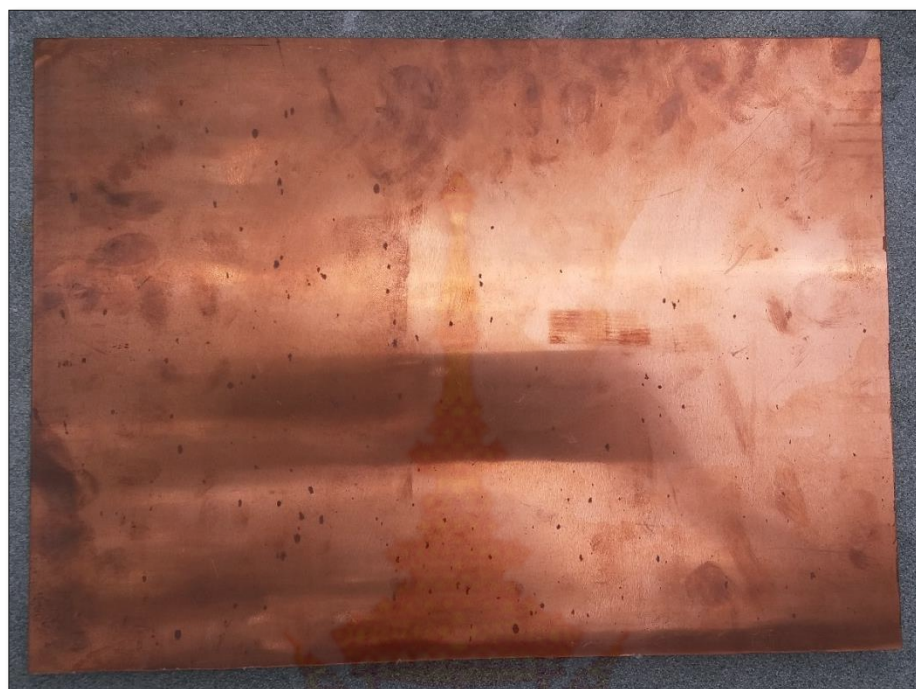
การเตรียมแม่พิมพ์ (Plate)

วัสดุอุปกรณ์

แผ่นทองแดง 0.8 มิลลิเมตร กระดาษทรายน้ำ เบอร์ 800 1000 1200 น้ำปลา เศษผ้า สะอาด ไตร์เป่าผม วานิชสีดำ น้ำมันสน ทินเนอร์ ภาชนะสำหรับผสมวานิช แปรงทาวานิช เทป PVC คัตเตอร์ แป้งฝุ่น

วิธีสร้างแม่พิมพ์

1. ทาด้านหลังแผ่นทองแดงด้วยวานิชดำ รอให้แห้งสนิท ปิดด้วยเทป PVC. เพื่อกันรอย
2. ทำความสะอาดหน้าแม่พิมพ์ด้วยน้ำผสมน้ำยาล้างจาน
3. ขัดแผ่นทองแดงด้วยกระดาษทราย เบอร์ 600 , 800 , และ 1,200 ตามลำดับ โดยใช้ฝ่ามือทั้งสองข้างถูไปพร้อมกับเปิดน้ำไหลเล็กน้อยตลอดเวลา จนแผ่นทองแดงเรียบที่สุด
4. เช็ดด้วยน้ำปลาโดยใช้ผ้าสะอาดถูจนแผ่นทองแดงเกลี้ยงที่สุด แล้วจึงล้างด้วยน้ำยาล้างจาน และน้ำสะอาดอีกครั้ง
5. นำแผ่นทองแดงที่ขัดแล้ววางหรือใช้ไตร์เป่าให้แห้งสนิท
6. ผสมวานิชดำ น้ำมันสน และทินเนอร์เล็กน้อยในภาชนะ โดยคนให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียว ไม่เหลวหรือหนืดเกินไป
7. นำวานิชที่ผสมแล้วทาลงบนแผ่นทองแดงโดยใช้แปรงทาไปทางเดียวกันให้มีความหนาเท่ากันทั้งแผ่น แล้ววางในที่อากาศถ่ายเทเป็นเวลา 2 -3 ชั่วโมง จนแห้งสนิท

ภาพประกอบที่ 5 ภาพแผ่นทองแดงสำหรับสร้างแม่พิมพ์

ภาพประกอบที่ 6 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์ร่องลึก

ภาพประกอบที่ 7 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์ร่องลึก

ภาพประกอบที่ 8 ภาพวานิชดำ มีส่วนผสมคือวานิชดำ น้ำมันสน และทินเนอร์เล็กน้อยในภาชนะ โดยคนให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียว ไม่เหลวหรือหนืดเกินไป

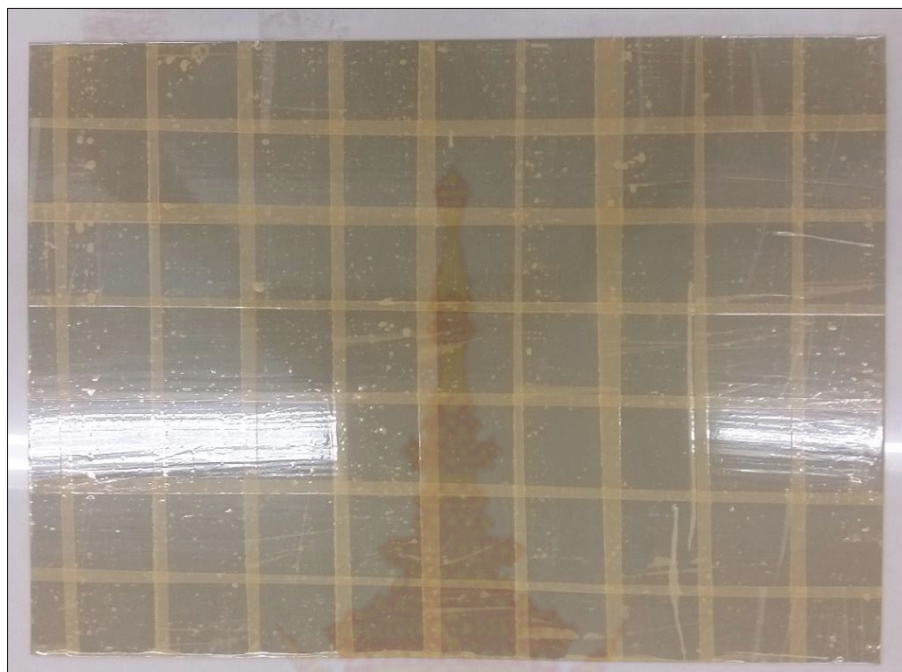

ภาพประกอบที่ 9 ภาพการนำวานิชที่ผสมแล้วทาลงบนแผ่นทองแดงโดยใช้แปรงทาไปทางเดียวกันให้มีความหนาเท่ากันทั้งแผ่น

ภาพประกอบที่ 10 ภาพแผ่นทองแดงที่ทาวานิชเคลือบทั่วทั้งแผ่นแล้ว

ภาพประกอบที่ 11 ภาพการติดเทป PVC. เพื่อกันหลังเพลทแม่พิมพ์

ภาพประกอบที่ 12 ภาพการขัดแผ่นทองแดงด้วยกระดาษทราย เบอร์ 600 800 และ 1,200 ตามลำดับ โดยใช้ฝามือทั้งสองข้างถูไปพร้อมกับเปิดน้ำไหลเล็กน้อยตลอดเวลา จนแผ่นทองแดงเรียบที่สุด

ภาพประกอบที่ 13 ภาพการเช็ดด้วยน้ำปลาโดยใช้ผ้าสะอาดจนแผ่นทองแดงเกลี้ยงที่สุด

ภาพประกอบที่ 14 ภาพการล้างแผ่นทองแดงด้วยน้ำยาล้างจาน และน้ำสะอาด

ภาพประกอบที่ 15 ภาพการใช้ไดร์เป่าแผ่นทองแดงที่ตัดแล้วให้แห้งสนิท

ภาพประกอบที่ 16 ภาพการทำวานิชที่ผสมแล้วลงบนแผ่นทองแดงโดยใช้แปรงทาไปทางเดียวกันให้มีความหนาเท่ากันทั้งแผ่น จากนั้นจึงวางแผ่นทองแดงที่ทำวานิชแล้วในที่อากาศถ่ายเทเป็นเวลา 2 – 3 ชั่วโมง จนแห้งสนิท

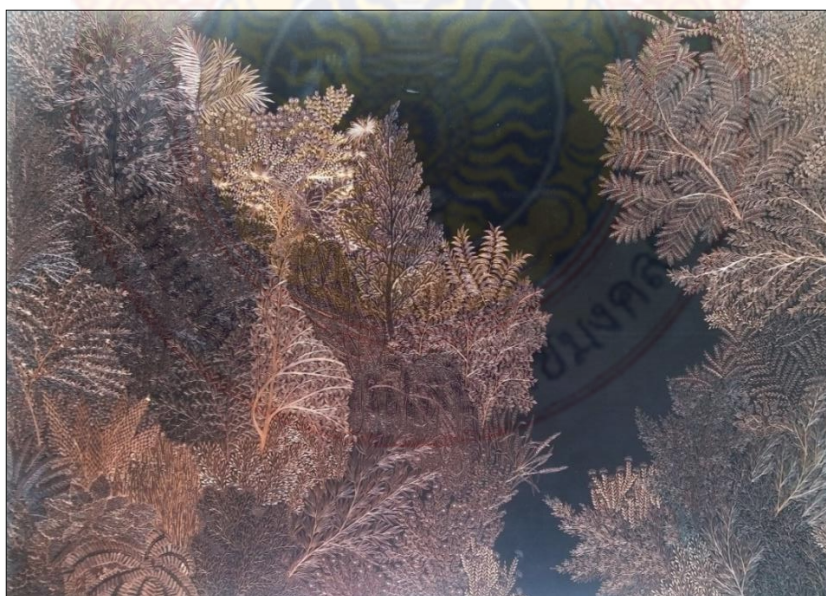
ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ Hard ground Etching

อุปกรณ์

Niddle หรือเหล็กแหลม แปรงหรือฟู่กันสำหรับบัดฝุ่นวานิช ตะไบ กระจกทรายเบอร์ 400, 800, 1000 ,1200

ภาพประกอบที่ 17 ภาพการใช้ชนิดี้ดหรือเหล็กแหลมเขียนลงบนแผ่นทองแดงที่เคลือบไว้และใช้แปรงหรือฟู่กันสำหรับบัดฝุ่นผงวานิช

ภาพประกอบที่ 18 ภาพแผ่นทองแดงที่เขียนด้วยชนิดี้ดเสร็จแล้ว
อุปกรณ์ในการการเตรียมกรด

อ่างและฝาปิดผสมกรด กรดกำมะถันหรือกรดเกลือ เขี่ยกตวงน้ำ

ขั้นตอนการกัดกรด

1. ผสมกรดด้วยอัตรา กรด 1 กิโลกรัม ต่อ น้ำสะอาด 1.5 ลิตร
2. นำแม่พิมพ์แช่ลงในอ่างกรดในแนวระนาบ โดยใช้เทป PVC ติดด้านหลังเพื่อใช้สำหรับจับ
3. ตั้งเวลา 90 นาที
4. ยกแม่พิมพ์ขึ้นจากอ่างกรด
5. ล้างด้วยน้ำสะอาด
6. เช็ดความชื้นด้านหน้าเพลทออกด้วยน้ำมันสนและทินเนอร์ตามลำดับ จากนั้นจึงนำไปตะไบ ขอบ และเข้าสู่กระบวนการพิมพ์ต่อไป

ภาพประกอบที่ 19 ภาพการแช่กรดโดยใช้เทป PVC ติดหลังแม่พิมพ์เพื่อใช้สำหรับจับ

ภาพประกอบที่ 20 ภาพการนำแม่พิมพ์ไปล้างน้ำไหลเพื่อล้างกรด

ภาพประกอบที่ 21 ภาพการตะไบขอบแม่พิมพ์

ขั้นตอนการพิมพ์

วัสดุอุปกรณ์

แม่พิมพ์ หมึกEtching กระดาษชั้น ตัดขนาดประมาณ 1 x 2 นิ้ว กระดาษปรู๊ฟ ผ้าสาลู กระดาษลอกลาย ทินเนอร์ ผ้าสะอาดตัดขนาดประมาณฝ่ามือ

วิธีทำ

1. ตักหมึก ปาดหมึกลงไปในเพลท
2. อัดหมึกด้วยนิ้วมือ
3. เช็ดออกด้วยผ้าสาลู
4. เช็ดด้วยกระดาษลอกลายจนหน้าเพลทเกลี้ยง
5. เช็ดขอบแม่พิมพ์ด้วยผ้าสะอาดชุบทินเนอร์

การทำขึ้นกระดาษ

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ cotton อ่างหมึกกระดาษ น้ำสะอาด กระดาษปรู๊ฟตัดขนาดใหญ่กว่ากระดาษที่จะพิมพ์เล็กน้อย

วิธีทำ

1. นำน้ำสะอาดใส่ในอ่างหรือภาชนะสะอาดที่มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษที่เตรียมไว้
2. นำกระดาษมาใส่ในแนวระนาบ ให้จมน้ำ
3. แช่ทิ้งไว้ 5 – 30 นาที ขึ้นอยู่กับชนิดและความหนาของกระดาษ
4. นำกระดาษปรู๊ฟมาปูรองบนโต๊ะ
5. หยิบกระดาษที่แช่ไว้มาวางบนกระดาษปรู๊ฟ
6. ใช้กระดาษปรู๊ฟอีกแผ่นวางปิดด้านบนเพื่อซับน้ำ
7. ทำซ้ำทั้ง 2 ด้านของกระดาษจนกระดาษปรู๊ฟไม่มีน้ำติด

ขั้นตอนการพิมพ์และการตากผลงาน

1. นำแม่พิมพ์ที่อัดและเช็ดหมึกแล้วไปเข้าแทนพิมพ์เอ็ทซิงเพลส โดยวางลงบนกระดาษมาร์ค แล้ววางกระดาษภาพพิมพ์ให้ตรงมาร์ค ปิดทับด้วยกระดาษปรู๊ฟ และผ้าสักหลาด แล้วจึงหมุนแทนพิมพ์

2. นำภาพพิมพ์วางลงบนไม้กระดาน ตัดหรือฉีกกระดาษกาวน้ำตามความยาวของกระดาษทั้ง 4 ด้าน ใช้กระบอกฉีดน้ำฉีดด้านที่มีกาวแล้วใช้นิ้วมือถูน้ำออก ทิดลงบนผลงานโดยให้กระดาษกาวน้ำทับขอบกระดาษประมาณ 0.5 - 1 เซนติเมตร ใช้ผ้าสะอาดลูบซ้ำอีกครั้ง ทำทั้ง 4 ด้านของผลงาน ตากผลงานประมาณ 3 - 5 วันจึงจะกรีดออกจากไม้กระดานตากงาน

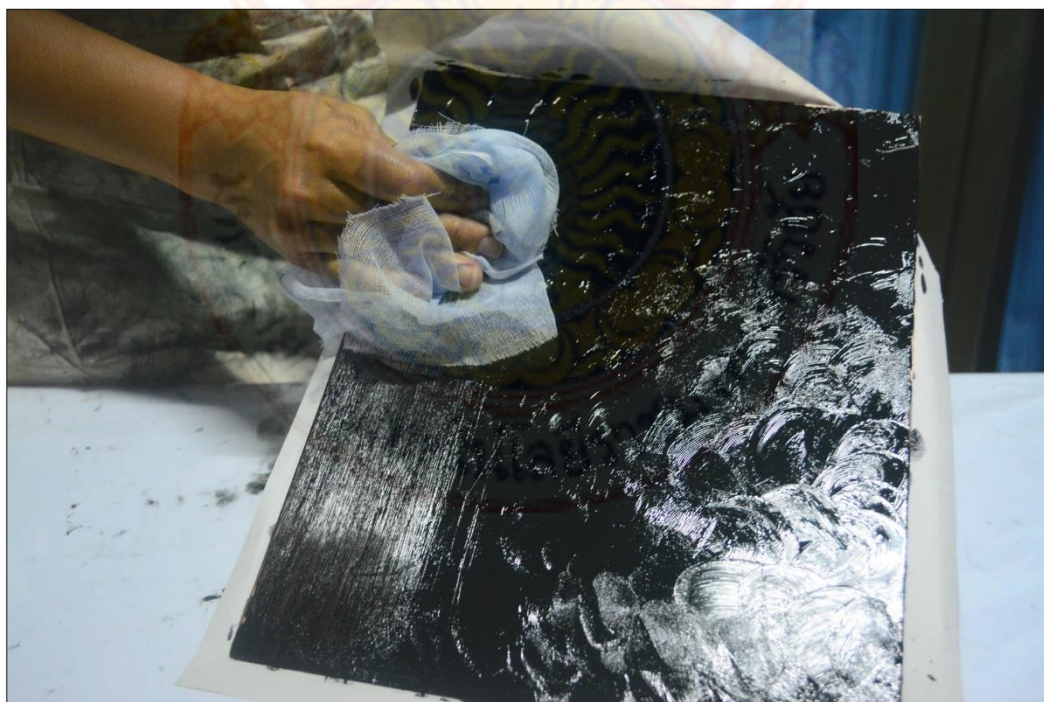
ภาพประกอบที่ 22 ภาพอุปกรณ์ในการพิมพ์งาน

ภาพประกอบที่ 23 ภาพขั้นตอนการตักและปาดหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์

ภาพประกอบที่ 24 ภาพการขัดหมึกด้วยนิ้วมือ

ภาพประกอบที่ 25 ภาพการเช็ดหมึกออกด้วยผ้าสาหลู

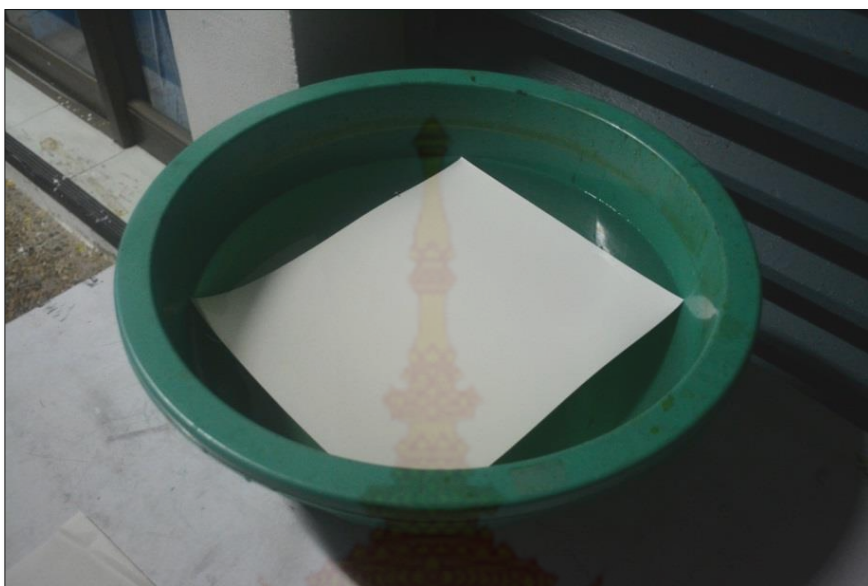

ภาพประกอบที่ 26 ภาพการขีดด้วยกระดาษลอกลายจันทน์พาดเกลี้ยง

ภาพประกอบที่ 27 ภาพการขีดขอบแม่พิมพ์ด้วยผ้าสะอาดชุบทินเนอร์

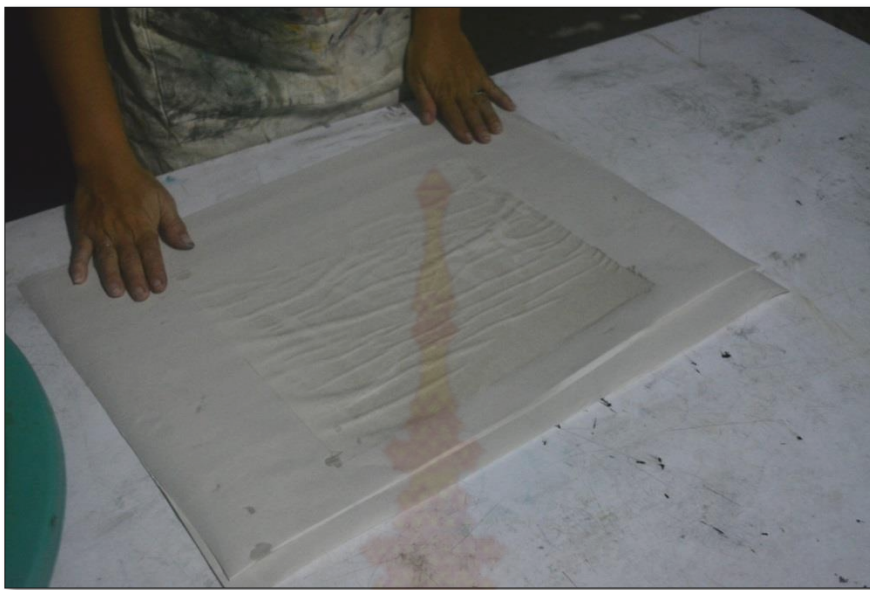

ภาพประกอบที่ 28 ภาพการหมักกระดาษสำหรับพิมพ์งาน

ภาพประกอบที่ 29 ภาพการนำกระดาษปฐุ์ฟมาซับน้ำออกจากกระดาษพิมพ์งาน

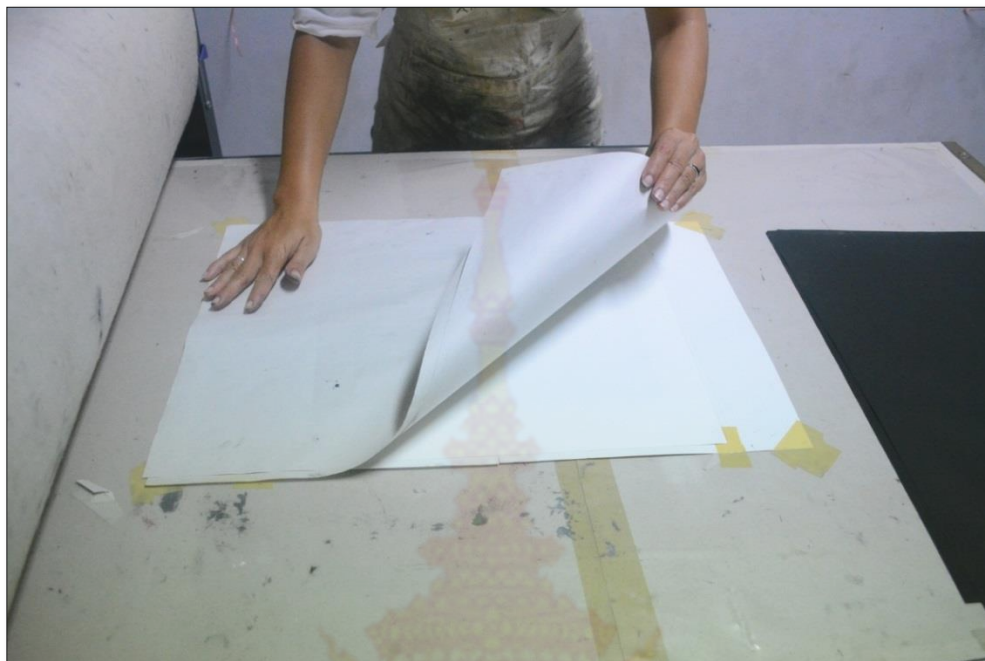

ภาพประกอบที่ 30 ภาพการใช้กระดาษปฐพีอีกแผ่นวางปิดด้านบนเพื่อซับน้ำ ทำซ้ำทั้ง 2 ด้าน
ของกระดาษจนกระดาษปฐพีไม่มีน้ำติด

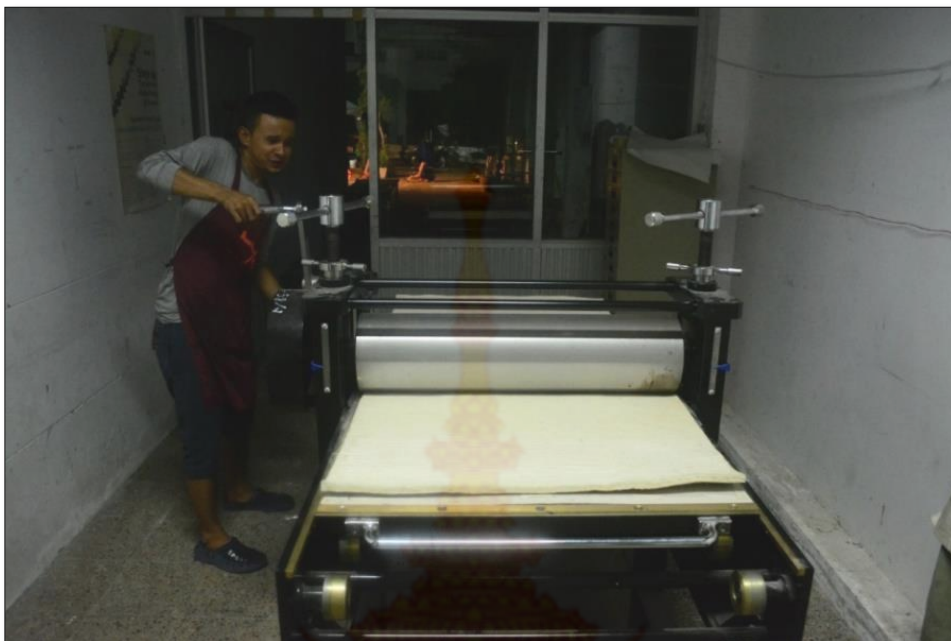
ภาพประกอบที่ 31 ภาพการนำแม่พิมพ์เข้าแทนพิมพ์เ็ทซึ่งเพลส โดยวางลงบนกระดาษมาร์ค

ภาพประกอบที่ 32 ภาพการวางกระดาษภาพพิมพ์ให้ตรงมาร์ค ปิดทับด้วยกระดาษปรู๊ฟ

ภาพประกอบที่ 33 ภาพการปิดทับด้วยผ้าสักหลาด

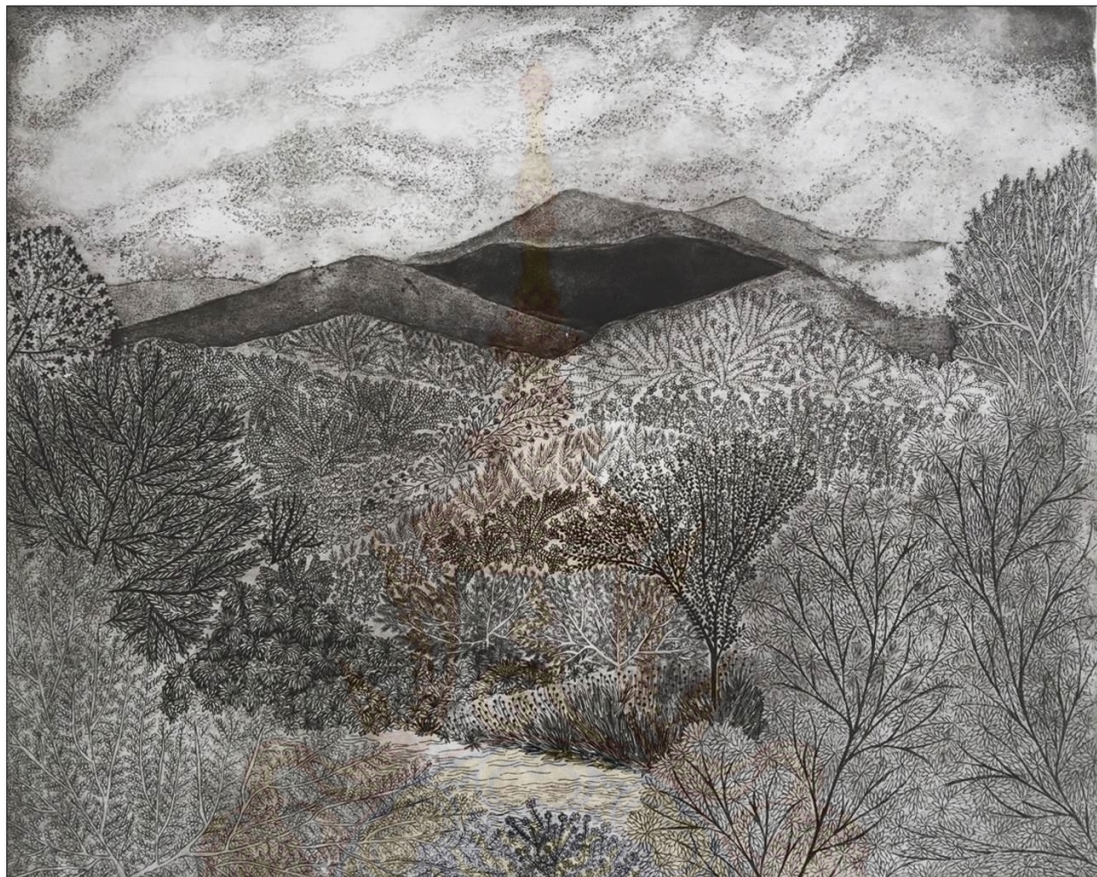
ภาพประกอบที่ 34 ภาพการหมุนแท่นพิมพ์

ภาพประกอบที่ 35 ภาพการตากงานภาพพิมพ์โดยใช้กระดาษกาวน้ำติดขอบงานทั้ง 4 ด้าน

ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching

ภาพประกอบที่ 36 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching

ชื่อผลงาน Soulscape # Khiriwong

ขนาด 25 x 30 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะ

ภาพประกอบที่ 37 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching

ชื่อผลงาน Soulscape # Forrest in Peace

ขนาด 25 x 30 ซม.

เทคนิค Hard ground Etching print

ภาพประกอบที่ 38 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching

ชื่อผลงาน Souls cape # The late summer

ขนาด 23.5 x 30 ซม.

เทคนิค Hard ground Etching print

ภาพประกอบที่ 39 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Hard ground Etching

ชื่อผลงาน Soul scape # Rhythm of October

ขนาด 29 X 40 ซม.

เทคนิค Hard ground Etching print

ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์ Litho - Etching

1. เพลทสังกะสีที่โรยยางสนหรือผง asphaltum ที่ปริมาณน้อยกว่าการสร้างแม่พิมพ์ aquatint โดยการโรยบาง ๆ หรือการลดเวลาในตู้โรยยางสนหรือแอสฟัลต์ต้ม แล้วจึงนำเพลทไปล้างหรือผ่านความร้อนให้ผงยางสนหรือผงแอสฟัลต์ต้มละลายติดบนหน้าเพลท

2. สร้างน้ำหนักรูปในแม่พิมพ์ด้วยการเขียนไข ส่วนที่เขียนไขลงไปคือส่วนที่เป็นน้ำหนักรูปในงานเมื่อพิมพ์ออกมา (ในกรณีนี้อาจใช้ปากกาเขียนซีดี Solid marker ไขเกรยอง หรือวานิชเป็นตัวกันกรด บางส่วนที่ต้องการทำ Hard ground สามารถใช้วานิชดำปิดแล้วเขียนด้วยนิตเดิ้ล รวมถึงสามารถใช้เบียร์นิชเซอร์ชูดหรือถูไถน้ำหนักรูปได้อย่างการทำแม่พิมพ์ Etching เช่นกัน)

3. พ่นสเปรย์บนแม่พิมพ์เพิ่มเล็กน้อย นำไปแช่กรด 5 นาที ยกเพลทขึ้นล้างน้ำเปล่า

4. ใช้วานิชปิดฟอร์มที่คิดว่าพอดีแล้ว เขียนน้ำหนักเพิ่มด้วยนิตเดิ้ล สร้างน้ำหนักหรือเลย์เออร์เพิ่มในงาน

5. พ่นสเปรย์อีกครั้ง นำไปแช่กรด 20 นาที ยกเพลทขึ้นล้างน้ำเปล่า

6. สร้างน้ำหนักเพิ่ม ปิดวานิชบางส่วน เขียนด้วยนิตเดิ้ลเพิ่มบางส่วน ไปแช่กรด 20 นาที ยกเพลทขึ้นล้างน้ำเปล่า

7. ล้างเพลทด้วยทินเนอร์

8. ใช้แปรงทองเหลืองถูวนให้ทั่วเพลทเพื่อสร้างพื้นผิวสำหรับรับน้ำ ล้างน้ำเปล่า (สังเกตว่าหากน้ำเปล่ามีลักษณะเป็นแผ่นเดียวกันไม่แตกกระจายบนเพลท คือได้ที่แล้ว)

9. ใช้แปรงจุ่มซัลฟิวริกเจือจางทาล้างหน้าเพลทประมาณ 1 นาทีเพื่อกำจัดเศษสังกะสีหรือเคมีที่ตกค้าง

10. ล้างน้ำเปล่า

11. ชับน้ำเพลทด้วยกระดาษปูลูฟ เป่าด้วยไดร์

12. ใช้ผ้าสะอาดชุบ Red lacquer ถูบนบนเพลท เป่าด้วยไดร์ (ที่ญี่ปุ่นมีเคมีอีกตัวที่ใช้ดีกว่าแต่ไม่มีขายในเมืองไทย) สามารถใช้ชะแล็กทาไม้แทนได้เช่นกันหากไม่มี Red lacquer แต่คุณภาพไม่ดีเท่า

13. ทำซ้ำอีกครั้ง เป่าด้วยไดร์

14. พรมน้ำหรือทำเพลทให้เปียกแล้วใช้กระดาษทรายเบอร์ 1,200 ชัดหน้าเพลทเพื่อให้ผิวเพลทสามารถรับน้ำได้ในขั้นตอนการกลิ้งหมึกพิมพ์

15. ล้างน้ำสะอาด

16. ตะไบขอบเพลท ล้างน้ำเปล่า

17. นำน้ำสะอาดผสม offset removal
18. ใช้ฟองน้ำจุ่มน้ำที่ผสมไว้ถูบเช็ดหน้าเพลท
19. ใช้เทปกาว PVC น้ำตาลทำเป็นตัวยึดกันลื่นบนโต๊ะหรือพื้นที่ ๆ จะนำเพลทมาวางเพื่อ
กลิ้งหมึก
20. วางเพลทลงบนตัวกันลื่นที่ทำไว้
21. ใช้ฟองน้ำชุบน้ำ offset removal ที่เจือจางไว้ ถูบนเพลท
22. ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำแล้วเช็ดถูบาง ๆ บนเพลทที่ยังเปียกอยู่ (ขั้นตอนนี้ต้องทำอย่าง
รวดเร็ว)
23. ใช้ฟองน้ำหมาด ๆ ถูหน้าเพลท
24. ใช้ลูกกลิ้งยางกลิ้งหมึก offset แล้วนำมากลิ้งบนเพลท
25. ทำสลับกับการถูด้วยฟองน้ำหมาด ๆ 2 – 3 รอบหรือจนกว่าหมึกจะติดตามต้องการ
26. นำไปพิมพ์โดยใช้แท่น Etching กระดาษขึ้น แล้วนำไปซึ่งตากเหมือนงาน Etching
27. หากต้องการพิมพ์เพิ่มสามารถนำเพลทไปกลิ้งหมึกต่อได้เลย

หากเพลทต้นใช้เบนซินขาวล้างหน้าเพลท แล้วใช้ฟองน้ำถูบ offset removal ที่เจือจางไว้บนเพลท
ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำแล้วเช็ดถูบาง ๆ บนเพลทที่ยังเปียกอยู่ แล้วจึงกลิ้งหมึกตามขั้นตอนการ
พิมพ์ข้างต้น

หมายเหตุ

1. อัตราส่วน กรด 1 ส่วน ต่อ น้ำ 30 ส่วน
2. ซัลฟูริกเจือจางโดยประมาณ อัตราส่วน กรด 1ส่วน ต่อ น้ำ 100 ส่วนหรือเท่ากับ
อัตราส่วนที่ใช้ล้างหน้าเพลทลิโธกราฟ
3. เวลาในการแช่กรดโดยประมาณ รวมทั้งหมด 50 นาที สามารถเพิ่มหรือลดได้ตาม
ความเหมาะสม

ภาพประกอบที่ 40 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Litho - Etching

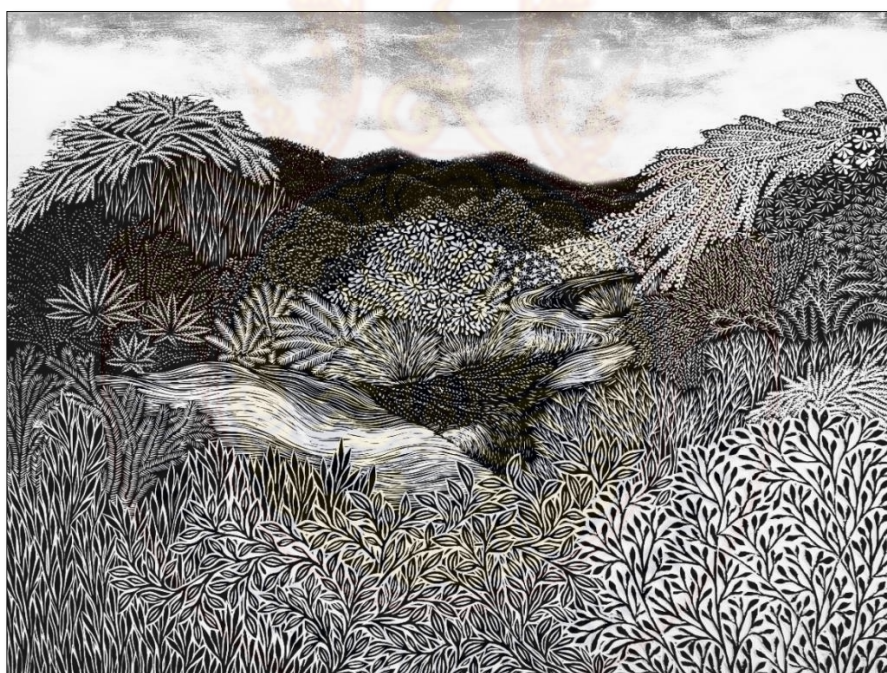
ชื่อผลงาน Soulscape # In my Soul

ขนาด 15 x 20.5 ซม.

เทคนิค Litho-Etching Print

ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์ Engraving Print

1. พ่นสีสเปรย์สีดำบนแผ่นพลาสติก เพื่อให้ง่ายต่อการแยกน้ำหนักรวมของผลงาน
2. ร่างภาพบนแผ่นพลาสติก โดยใช้ดินสอกำหนดขอบเขตของกลุ่มรูปทรงรวม ๆ ด้วยความเบามือเพื่อไม่ให้แม่พิมพ์มีรอยขีดข่วนที่ไม่พึงปรารถนา
3. เริ่มแกะแม่พิมพ์โดยใช้เครื่องมือสำหรับสร้างแม่พิมพ์แกะไม้
4. ใช้ลูกกลิ้งยางตีหมึกพิมพ์บนโต๊ะกลิ้งหมึกให้มีเนื้อสีเนียนละเอียด
5. กลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์ที่แกะเสร็จแล้วให้ทั่วทั้งแผ่นแม่พิมพ์
6. นำแม่พิมพ์ที่กลิ้งหมึกแล้วไปเข้าแท่นพิมพ์วูดคัทเพลส โดยวางลงบนกระดาษมาร์ค แล้ววางกระดาษภาพพิมพ์ให้ตรงมาร์ค ปิดทับด้วยกระดาษปรู๊ฟ และผ้าสักหลาด แล้วจึงหมุนแท่นพิมพ์
7. นำผลงานที่พิมพ์เสร็จแล้วไปตากในตะแกรงตากงานภาพพิมพ์เป็นเวลา 5 – 7 วัน

ภาพประกอบที่ 41 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Engraving Print

ชื่อผลงาน	Soulscape # Summer time Journey
ขนาด	30 x 40 ซม.
เทคนิค	Engraving Print

ภาพประกอบที่ 42 ภาพผลงานที่ใช้กระบวนการ เทคนิค Engraving Print

ชื่อผลงาน Soul scape # Lanna

ขนาด 30 x 40 ซม.

เทคนิค Engraving Print

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

หลักการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” ได้อาศัยหลักการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบศิลป์เข้าด้วยกันตามลำดับขั้นตอนของการรับรู้ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงานศิลปะมีความละเอียดลึกซึ้ง และเป็นระบบที่มีแบบแผนยิ่งขึ้นโดยมีลำดับการวิเคราะห์ คือการวิเคราะห์รูปทรงส่วนรวม หรือโครงสร้างของภาพผลงาน

หลักการวิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ มีรายละเอียดของหลักการในการวิเคราะห์ตลอดจนถึงการสังเคราะห์ที่ลึกซึ้ง ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” ผู้สร้างสรรค์ได้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ที่รูปทรงกับเนื้อหาเป็นหลักซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เนื้อหาทางรูปทรง เป็นส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ เกิดจากผลทางด้านปัญญาหรืออารมณ์สะเทือนใจที่ได้รับจากรูปทรง และชั้นเชิงการประสานกันของทัศนธาตุต่าง ๆ อันได้แก่ เส้น สี น้ำหนัก ลักษณะพื้นผิวและพื้นที่ว่าง

เนื้อหาของเรื่อง เป็นส่วนที่ถ่ายทอดทางความคิดแล้วสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นอะไร เช่น ต้นไม้ ไบไม้ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

แนวทางในการวิเคราะห์ดังกล่าวประกอบกันเป็นขอบเขตของการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ โดยข้าพเจ้าอาศัยหลักการวิเคราะห์ผลงานจากส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อย เพื่อศึกษาคุณลักษณะหน้าที่และความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ในแต่ละส่วน โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน

วิเคราะห์ขั้นที่ 1 ผลงานศิลปะประกอบด้วยรูปทรง หรือรูปแบบกับเนื้อหา

วิเคราะห์ขั้นที่ 2 รูปแบบ ประกอบด้วยรูปทรงกับพื้นที่ว่าง และเนื้อหาประกอบด้วยเรื่องและแนวเรื่อง โดยเนื้อหาเป็นผลสัมฤทธิ์สุดท้ายของงาน ซึ่งเนื้อหามีเนื้อหาทางด้านรูปทรง หรือที่เรียกว่าเนื้อหาภายใน กับเนื้อหาทางสัญลักษณ์หรือเนื้อหาภายนอก

วิเคราะห์ขั้นที่ 3 รูปทรงประกอบด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ เช่น จุด เส้น น้ำหนัก เป็นทัศนธาตุรวมทั้งจังหวะ สัดส่วน และระนาบซึ่งเป็นส่วนประกอบของรูปทรง

หลักการวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา เปรียบเสมือนองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิตใจ ตรงข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึงที่ได้จากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามธรรมนี้ก็มี ความเชื่อมโยงทับซ้อนกันอยู่ เรื่องกับเนื้อหาในงานศิลปะบางประเภทเกือบแยกจากกันไม่ออก แต่ ในงานศิลปะบางประเภทเกือบไม่เกี่ยวข้องกันเลย แนวเรื่อง คือแนวทางของเรื่อง และเป็นต้นทางที่จะนำไปสู่เนื้อหา ซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้าย (ชลูด นิมเสมอ, 2553)

รูปทรง คือ สิ่งที่มองเห็นได้ในงานทัศนศิลป์และเป็นส่วนหนึ่งที่ศิลปินสร้างขึ้น ด้วยการ ประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Element) ซึ่งได้แก่ เส้นน้ำหนักอ่อนแก่ของขาว-ดำ ที่ว่าง สี ลักษณะของพื้นผิว รูปทรงให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัสเป็นความรู้สึกทางตา พร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรงเอง และ เป็นสัญลักษณ์ให้แก่อารมณ์ความรู้สึกหรือ ปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นในจิตใจด้วย รูปทรงมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็น โครงสร้างทางรูปและเป็นส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูป เช่น สี ดินเหนียวหิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ และเทคนิคที่ใช้กับวัสดุ เหล่านั้น เช่น การระบาย การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การทอ การเชื่อมต่อ ฯลฯ เป็นส่วน ที่เกี่ยวข้องกับความคงทนของผลงานและความเนียบเนียนของฝีมือ องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้าง ของรูปทรง ซึ่ง ได้แก่ การประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะ เท่ากับเป็นกายของงานศิลปะ ถ้าเป็นศิลปินสร้างรูปทรงให้เป็นเอกภาพไม่ได้หรือไม่สมบูรณ์ รูปทรงนั้นก็ขาดชีวิต ขาดเนื้อหาไม่สามารถแปลหรือสื่อความหมายใดได้ เนื้อหา คือ องค์ประกอบ ที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจาก งานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามธรรมนี้นอกจากเนื้อหาแล้วยังมีเรื่อง (Subject) และแนวเรื่อง (Theme) รวมอยู่ด้วยทั้งสามส่วนนี้ต่างก็มีความเชื่อมโยง และทับซ้อนกันอยู่ เรื่องกับเนื้อหาในงานบาง ประเภทเกือบแยกจากกันไม่ออก แต่ในงานบางประเภทเกือบไม่เกี่ยวข้องกันเลย แนวเรื่องคือ แนวทางของเรื่อง และเป็นต้นทางที่จะนำไปสู่เนื้อหาซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้าย เรื่องกับแนวเรื่องบางแห่ง มีความหมายต่างกันไม่มากนัก โดยทั่วไปอาจใช้แทนกันได้

งานศิลปะบางประเภทไม่มีเนื้อเรื่อง ซึ่งเรียกงานศิลปะประเภทนี้ว่าศิลปะแบบนอนอ็อบเจคตีฟ คืองานศิลปะที่ไม่แสดงหรือเป็นตัวแทนของสิ่งใด ไม่อ้างถึงหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใดในธรรมชาติ งานทัศนศิลป์บางประเภทที่เป็นศิลปะแบบนามธรรม มีเรื่องเป็นจุดเริ่มต้นของความคิดและ พัฒนาการความคิด ซึ่งจะแสดงออกไปสู่งานที่เป็นนามธรรมได้เช่นกัน

งานศิลปะบางประเภทของศิลปะบางคนอาจจะเน้นที่แนวความคิด ส่วนเรื่อง และรูปทรง เป็นสาระในการสร้างสรรค์ โดยแนวเรื่องอาจจะเป็นโครงสร้างเบื้องต้นได้ แต่ถ้าหากแนวความคิด ไม่สมบูรณ์แล้ว การพัฒนาและการสร้างสรรค์ย่อมไม่ได้ผล ดังที่กล่าวมาแล้วว่างานศิลปะที่ดีจะมีทั้งเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรงที่จะประสานเข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ

หลักการวิเคราะห์ทัศนธาตุ

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของผลงานศิลปะนั้น คือการวิเคราะห์ เพื่อการสังเคราะห์ทัศนธาตุของส่วนประกอบของรูปทรง เช่น วิเคราะห์รูปแบบ วิเคราะห์แบบอย่างวิเคราะห์ทิศทางของจุดสนใจ วิเคราะห์ความเคลื่อนไหว อันประกอบด้วยส่วนที่เป็นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

จุด เป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สุดของการมองเห็น ซึ่งจะก่อปฏิกิริยาต่อที่ว่าง เมื่ออยู่ในที่ว่าง เรียงต่อกันก็จะเป็นเส้น รวมกลุ่มก็จะเป็นรูปร่าง เป็นน้ำหนักที่ให้ปริมาตรแก่รูปทรง และเป็นเส้นโครงสร้าง จุดมีมิติเป็นศูนย์ ไม่มีความกว้าง ความยาว หรือความลึก เป็นธาตุที่ไม่สามารถแบ่งได้อีก เป็นสิ่งที่เล็กที่สุด ที่จะใช้สร้างรูปทรง และสร้างพลังความเคลื่อนไหวของที่ว่างขึ้นในภาพ

เส้น เกิดจากจุดที่เรียงต่อกันเป็นทางยาว มีมิติเดียวคือความยาว มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทำหน้าที่แบ่งแยกที่ว่างออกเป็นส่วน ๆ สร้างขอบเขตของที่ว่าง สิ่งของ รูปทรง น้ำหนัก และขอบเขตของสี เรียงชิดกันเป็นแผ่นระนาบสานกันเป็นน้ำหนักให้ปริมาตรแก่รูปทรง

เส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุกแขนง เส้นเป็นพื้นฐานโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกในตัวของมันเอง ด้วยการสร้างรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น

สี เป็นทัศนธาตุที่สำคัญ และมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรม มีคุณลักษณะต่างๆรวมอยู่ครบถ้วน เพราะสีนั้นจะแทนค่าอยู่ในทัศนธาตุอื่น ๆ นั้นเอง คือเมื่อเห็นธาตุใดแล้วก็จะเห็นสีด้วย ซึ่งนอกจากสีมีคุณลักษณะพิเศษคือ ความเป็นสีและมีความจัดของสีแล้ว สียังทำหน้าที่อีกประการหนึ่งคือ ให้อารมณ์ความรู้สึกด้วยตัวเองโดยตรง

น้ำหนัก เป็นความอ่อนแก่ของรูปทรงบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุมี 2 มิติคือความกว้างกับความยาว และมีลักษณะรูปร่างให้ปริมาตรแก่รูปทรง ซึ่งคำจำกัดความของน้ำหนัก คือ บริเวณมืดและสว่างของภาพ ความอ่อนแก่ของสีเทาลำดับต่าง ๆ จากดำมาขาว คุณลักษณะของน้ำหนักมี 2 มิติคือความกว้างกับความยาว มีทิศทาง มีลักษณะต่าง ๆ เช่นเดียวกับเส้น มีรูปร่างได้แก่ กลม เหลี่ยม อีกรยะ มีความอ่อนแก่ มีลักษณะผิวต่าง ๆ

เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันความกลมกลืน กลมเกลียวเข้ากันได้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวที่เกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของส่วนต่าง ๆ ในทางศิลปะ เอกภาพ หมายถึง การประสานหรือการจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ของอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นเพื่อผลรวมอันหนึ่งที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ การสร้างสรรค์งานศิลปะคือ การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสนยุ่งเหยิงจัดระเบียบและดุลยภาพให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกัน เพื่อให้รวมตัวกันได้ ศิลปินมีหน้าที่รวบรวมและจัดสรรองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนที่เป็นรูป และ เป็นนาม ซึ่งมีความขัดแย้งกันโดยธรรมชาติสร้างเป็นรูปทรงที่มีเอกภาพ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเนื่องจากแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงประกอบกัน จนอยู่ในลักษณะหลอมรวมกันเป็นกลุ่มก้อนและในองค์ประกอบศิลปกรรมอยู่ในสภาวะเป็นเอกภาพแล้ว จะเพิ่มหรือตัดทอนส่วนประกอบใด ส่วนประกอบหนึ่งจากความเป็นเอกภาพแล้วมิได้ ซึ่งถ้าเพิ่มหรือตัดทอนแล้วเอกภาพนั้นจะเปลี่ยนไป (ชลูด นิ่มเสมอ, 2553)

หลักการวิเคราะห์ผลงานศิลปกรรม

การวิเคราะห์งานศิลปะ หมายถึง การพิจารณาแยกแยะศึกษาองค์รวมของงานศิลปะ ออกเป็นส่วน ๆ ที่ละเอียด ทั้งในด้านทัศนธาตุ องค์ประกอบศิลป์ และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านเทคนิคกรรมวิธีในการแสดงออก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลงานศิลปะว่ามีคุณค่าทางด้านความงาม ทางด้านสาระ และทางด้านอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ ประกอบด้วยเนื้อหาและรายละเอียดของหลักการวิเคราะห์ ตลอดจน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” โดยเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปทรงที่เกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ที่ตอบสนองแนวความคิดของผลงาน

ผลการวิเคราะห์ผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก”

วิเคราะห์ผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” ข้าพเจ้าอาศัยหลักการวิเคราะห์ตามหลักการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เริ่มด้วยการวิเคราะห์รูปทรงส่วนรวม วิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่าง ๆ วิเคราะห์ความต่อเนื่องระหว่างรูปทรง วิเคราะห์รายละเอียดของรูปทรงแต่ละลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์รูปทรงส่วนรวมหรือโครงสร้างของภาพ

การวิเคราะห์ภาพรวมหรือโครงสร้างรวมของผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” สามารถแยกแยะตามหลักการของการวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะได้ดังนี้

เรื่อง นำเสนอเรื่องราวทัศนียภาพที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นในจินตนาการโดยอาศัยประสบการณ์การรับรู้จากทัศนียภาพในสถานที่ต่าง ๆ ผสานกับความประทับใจในธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการจัดการทางความคิดและสร้างสรรค์ขึ้นด้วยการใช้หลักการศิลปะ บำบัดร่วมกับหลักการบริการภวณาในพุทธศาสนา

แนวเรื่อง แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความสุขที่แท้จริงนั้น เกิดจากการมีสติรู้เท่าทัน ปัจจุบัน โดยผู้สร้างสรรค์นำเสนอผ่านกระบวนการสร้างภาพพิมพ์ด้วย การเพ่งไปที่เครื่องมือ สร้างสรรค์ ในขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวช้า ๆ เช่นเดียวกับวิธีการบริการภวณาในศาสนาพุทธ จากการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์ ความคิดและเรื่องราวต่าง ๆ ในห้วงคำนึงค่อยสลายไปจนหมดสิ้น เหลือเพียงร่องรอยและความว่างเปล่าอันเกิดจากการปล่อยวางตัวตนที่ยึดถือว่าเป็นสาระ นำไปสู่การพิจารณาตนเอง และยอมรับในกฎแห่งธรรมชาติของทุกชีวิต

เนื้อหา ผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” เกิดจากการ ประสานกันของทัศนธาตุ อันได้แก่ จุด เส้น น้ำหนัก เกิดเป็นรูปทรงของอันมีที่มาจากพืชพรรณ เช่น ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ต่าง ๆ รวมถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สร้างสรรค์เป็นรูปลักษณ์ ใหม่ ในรูปแบบงานระนาบสองมิติเป็นทัศนียภาพในอุดมคติ โดยการใช้สติจดจ่อกับปัจจุบันขณะ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางความงาม ความกลมกลืน และสุนทรียภาพภายในผลงาน ทั้งในด้าน เนื้อหาและวิธีการ ภายใต้กฎเกณฑ์ของความเป็นเอกภาพ

ที่ว่าง(Space) คือ คู่ของรูปทรงที่ขัดแย้งกันตรงข้าม มีบทบาทในการสร้างและเสริม รูปทรงไม่น้อยกว่าทัศนธาตุทั้งหลาย ให้คำจำกัดความของที่ว่างไว้ 3 ประการคือ ประการแรกเป็นที่ว่างภายในขอบเขตที่กำหนดให้ เช่น ที่ว่างภายในห้องที่มีฝ้าล้อมรอบ ประการที่สอง เป็นที่ว่างที่เป็นระยะที่วัดได้จากมวลหนึ่ง ประการสุดท้ายเป็นการชี้แสดงเวลาหรือระยะเวลาที่ทำหรือเปลี่ยนแปลงไป เรื่องของที่ว่างหรือช่องว่างความหมายของที่ว่างคือ ปริมาตรของรูปทรงที่กั้นระหว่างเนื้อที่อยู่อากาศที่โอบล้อมรูปทรง

การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ทัศนธาตุ (Visual Element)

สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์เป็นการรับรู้ถึงคุณค่าของความงาม ความประณีต และเรื่องราวต่าง ๆ จากการมองเห็นโดยตรง คุณค่าที่รับรู้คือ รูปทรงและเรื่องราวที่เกิดจากทัศนธาตุได้แก่ เส้น สี และ แสงเงา พื้นผิวความกลมกลืน ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของความงามทัศนศิลป์นั่นเอง การที่มนุษย์เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง หรือรับรู้คุณค่าของสิ่งทั้งาม ความประณีต และเรื่องราวต่าง ๆ ถือว่าได้รับสุนทรียภาพของสิ่งนั้นแล้ว ศิลปะทัศนศิลป์เป็นสิ่งที่สร้างขึ้น เพื่อให้สัมผัสรับรู้ทางสายตาเป็นหลัก ดังนั้นศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานจึงมีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและแนวความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ผู้ดูด้วยการแสดงออกของรูปทรง เรื่องราว ที่สามารถ ชักจูงให้ผู้ดูมีความรู้สึกนึกคิดคล้ายตามศิลปิน การถ่ายทอดของศิลปินจะสร้างจินตนาการที่ได้

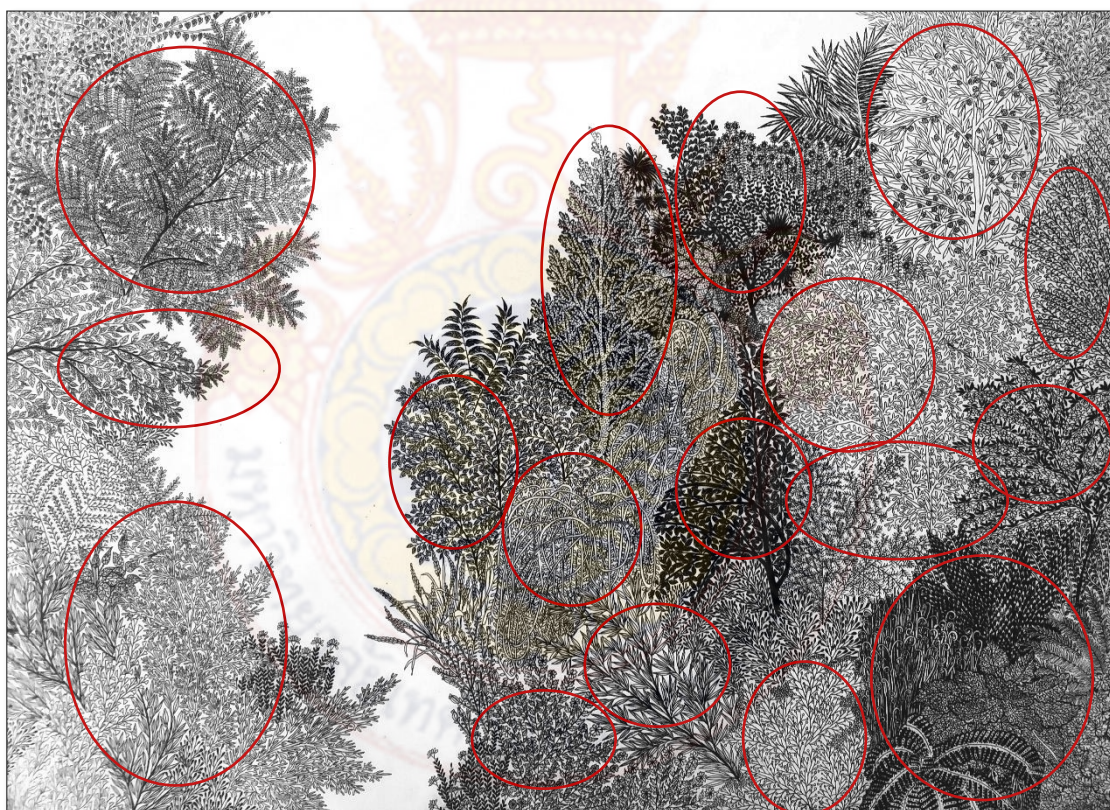

จากสิ่งแวดล้อมแล้วนำมาเปิดเผยเป็นสื่อในผลงานแทนความหมายที่แฝงด้วยความคิด ปรัชญาของศิลปินเอง โดยลักษณะผลงานทัศนศิลป์จะมีความแตกต่างจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยเหตุผลที่ว่า การแสดงออกเป็นสิ่งที่มีความหมาย ฉะนั้นขอบเขตทางรูปแบบจึงเป็นลักษณะเฉพาะของศิลปิน ผลงานชิ้นไหนมีเหตุผลมีเป้าหมายที่สังคมนั้นยอมรับกล่าวว่า เป็นผลงานชิ้นนั้นมีสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ (มัย ตะติยะ, 2547)

การวิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆ

การวิเคราะห์กลุ่มรูปทรงต่างๆของผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตวิญญาณ” ประกอบด้วยกลุ่มรูปทรงต่าง ๆ ที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้ประกอบกันเป็นเรื่องราวในภาพผลงานมีที่มาจากธรรมชาติ ผ่านกระบวนการลดทอนเหลือเพียงจุดและเส้นในระนาบสองมิติ

การวิเคราะห์รูปทรง

ภาพประกอบที่ 43 ภาพกลุ่มรูปทรงจากการสร้างสรรค์ผลงานโดยรวมเน้นการเพิ่มการตัดทอนรูปทรง โดยการจัดองค์ประกอบให้มีรูปทรงต่อเนื่อง เพื่อให้ภาพมีความผสมผสานความกลมกลืน

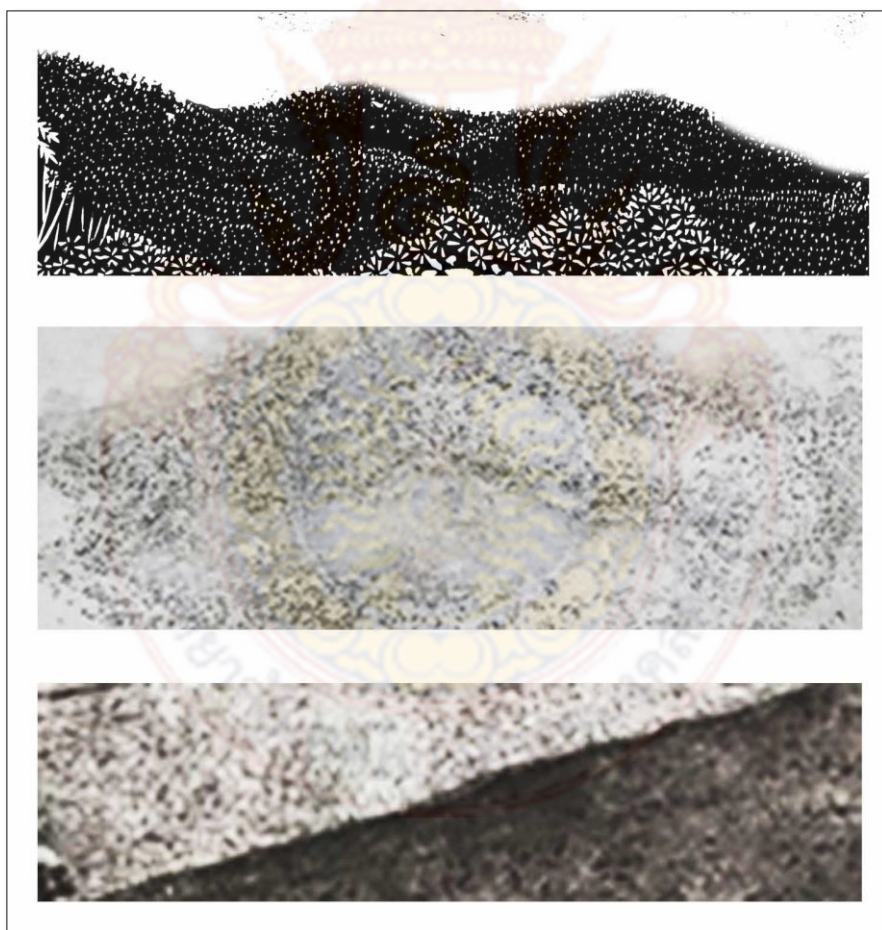

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ

ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรียภาพที่ข้าพเจ้านำมาประกอบกัน ให้เป็นผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวความคิดที่ต้องการ แสดงออก ข้าพเจ้าได้ทำการวิเคราะห์ถ่ายทอดการใช้ทัศนธาตุในผลงานการสร้างสรรค์ชุดนี้ อัน ได้แก่ จุด เส้น น้ำหนัก ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์จุด (point)

จุด ที่มีอยู่ในผลงานชุดนี้ เป็นการสร้างร่องรอยซ้ำ ๆ บนแม่พิมพ์โดยมีที่มาของรูปทรงจากพืชพรรณในธรรมชาติ เพื่อนำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์อันมีที่มาจากการใช้ศิลปะบำบัดและการบริกรรมภาวนา ซึ่งเป็นการกำหนดจิตให้รู้เท่าทันปัจจุบันอยู่เสมอ

ภาพประกอบที่ 44 แสดงภาพจุดในผลงานซึ่งเป็นการสร้างร่องรอยซ้ำ ๆ บนแม่พิมพ์โดยมีที่มาของรูปทรงจากพืชพรรณในธรรมชาติ

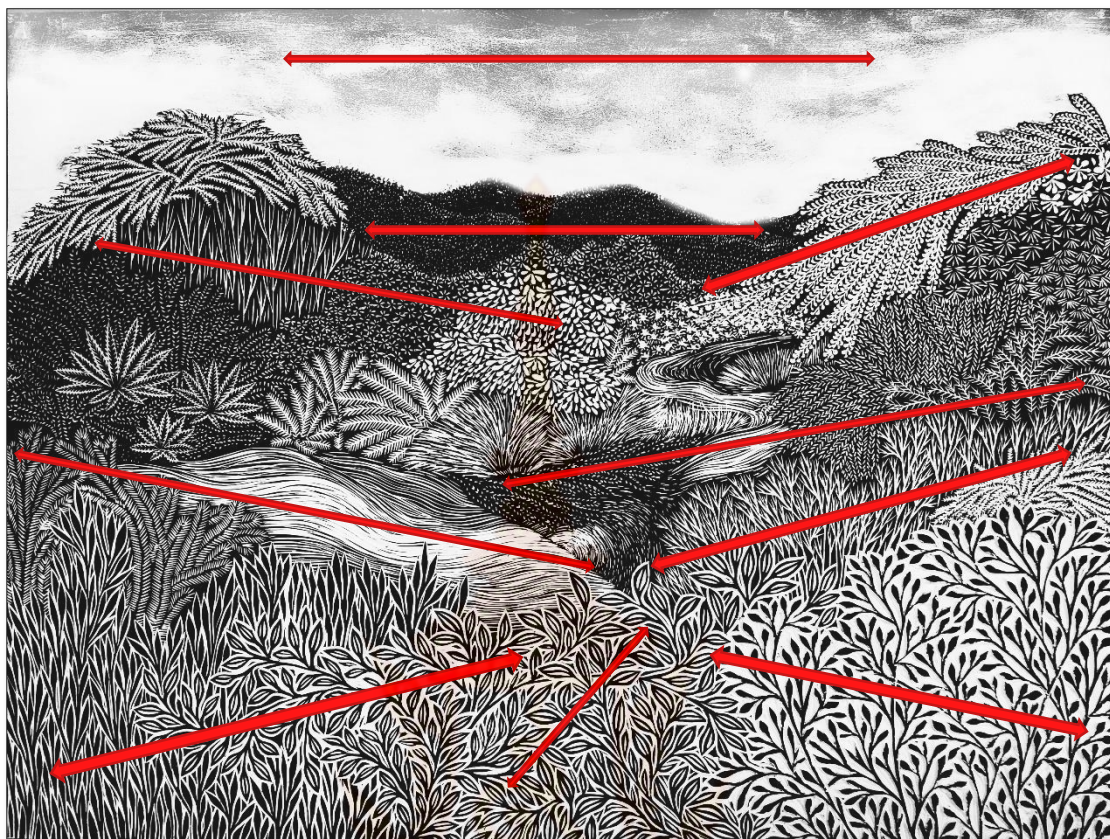
การวิเคราะห์เส้น (Line)

เส้น ในผลงานชุดนี้ ประกอบไปด้วยเส้นที่มองเห็นและเส้นที่เกิดจากความรู้สึก โดยเส้นที่มองเห็นนั้นเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นโดยมีที่มาจากการลดทอนรูปทรงพืชพรรณในธรรมชาติ และเส้นที่เกิดจากความรู้สึกซึ่งมิได้มองเห็นเป็นเส้น เพียงแต่รู้สึกถึงทิศทางซึ่งเกิดจากองค์ประกอบของกลุ่มรูปทรงต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักเป็นทิศทางในแนวนอน ที่แสดงถึงความเรียบง่าย ความเป็นธรรมชาติ ธรรมดา ดังที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อถึงสัจจะแห่งธรรม

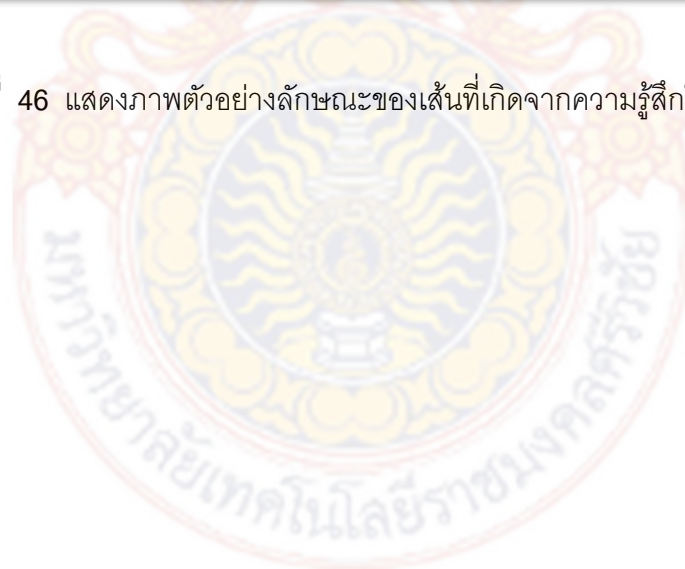

ภาพประกอบที่ 45 แสดงภาพตัวอย่างลักษณะของเส้นที่สามารถมองเห็นได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเส้นโค้งจากการเลียนแบบและลดทอนรูปทรงพืชพรรณในธรรมชาติ

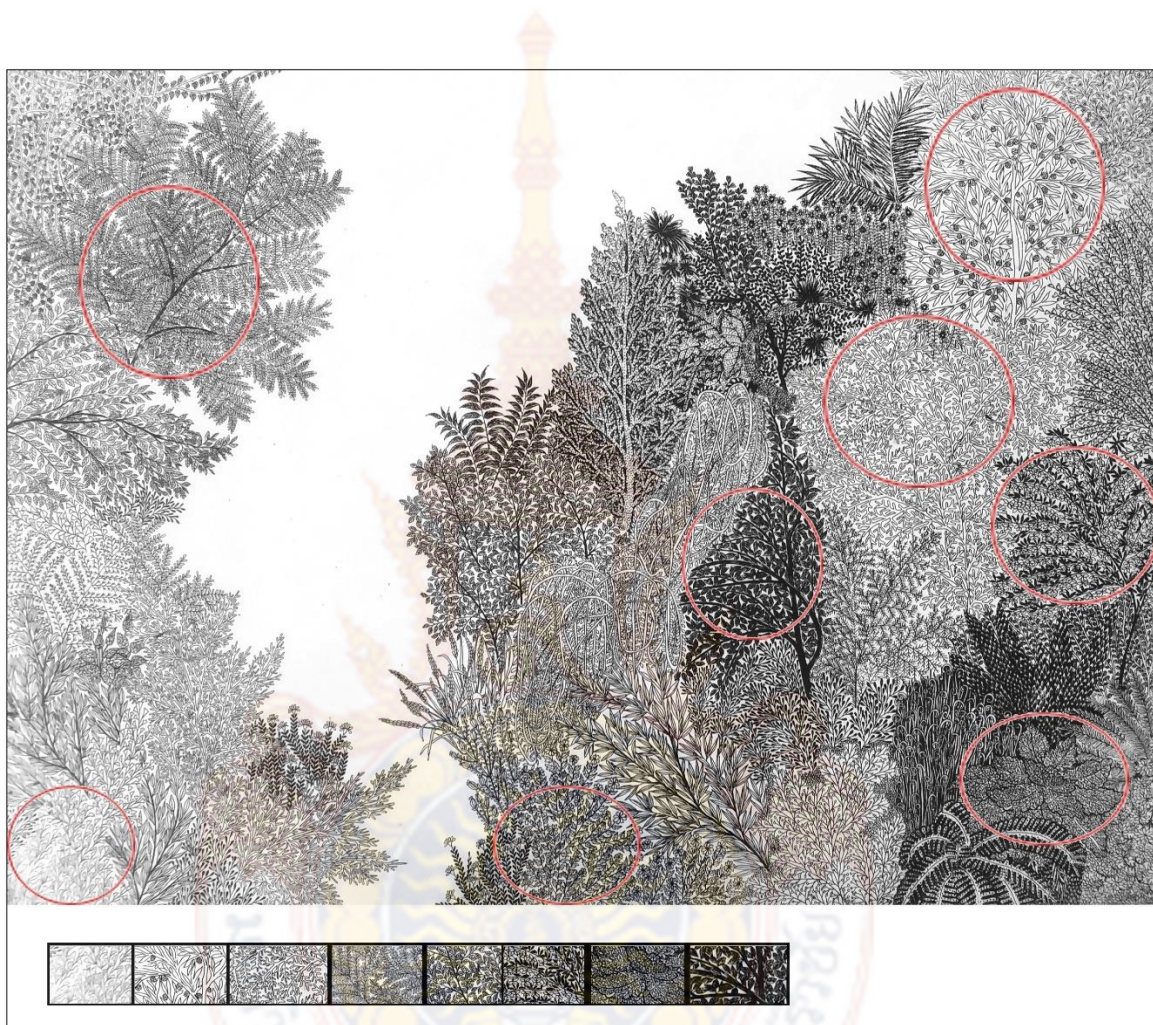
ภาพประกอบที่ 46 แสดงภาพตัวอย่างลักษณะของเส้นที่เกิดจากรู้สึกในผลงาน

การวิเคราะห์น้ำหนัก(Tone)

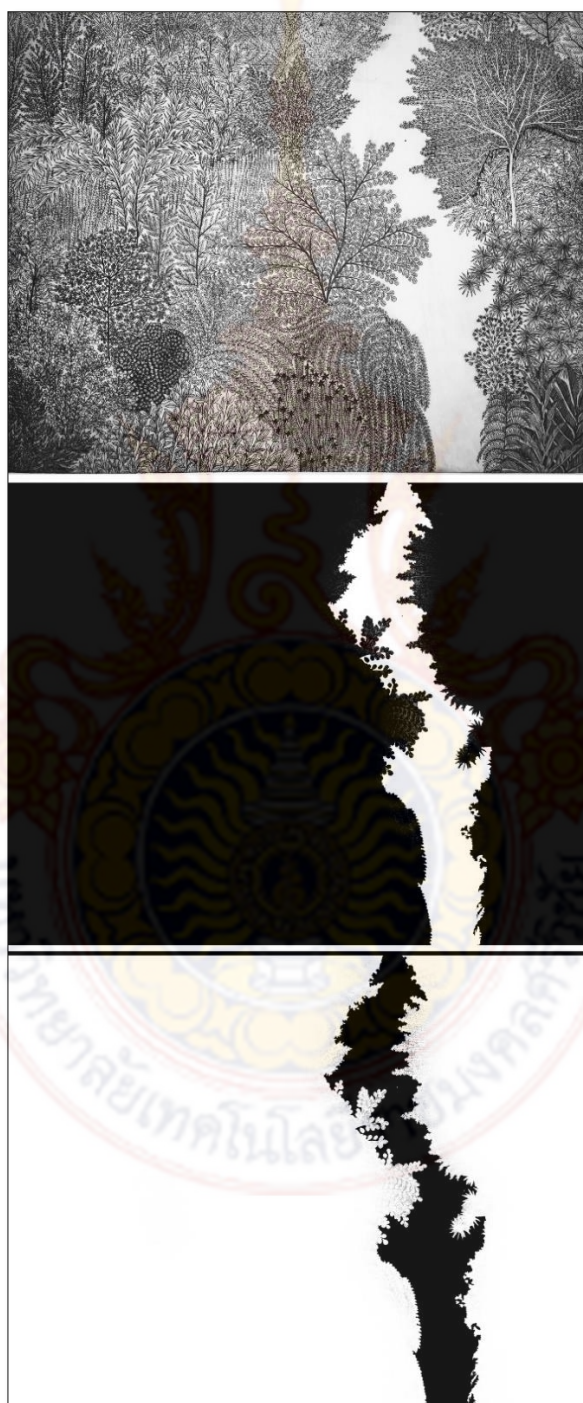
น้ำหนักในผลงานชุดนี้ เกิดจากความถี่ของเส้นและจุดที่ผสมกันก่อให้เกิดน้ำหนักอ่อนแก่ ในผลงาน

ภาพประกอบที่ 47 แสดงภาพน้ำหนักในผลงาน เปรียบเทียบเป็นค่าน้ำหนักอ่อน - แก่ โดยแทนค่าน้ำหนัก ขาว เทา ดำ

การวิเคราะห์ที่ว่าง(Space)

ที่ว่างในผลงานชุดนี้เกิดจากการสร้างรูปทรงขึ้นและเว้นที่ว่างไว้เพื่อให้ผลงานมีความรู้สึกถึงบรรยากาศที่ตอบสนองแนวความคิด

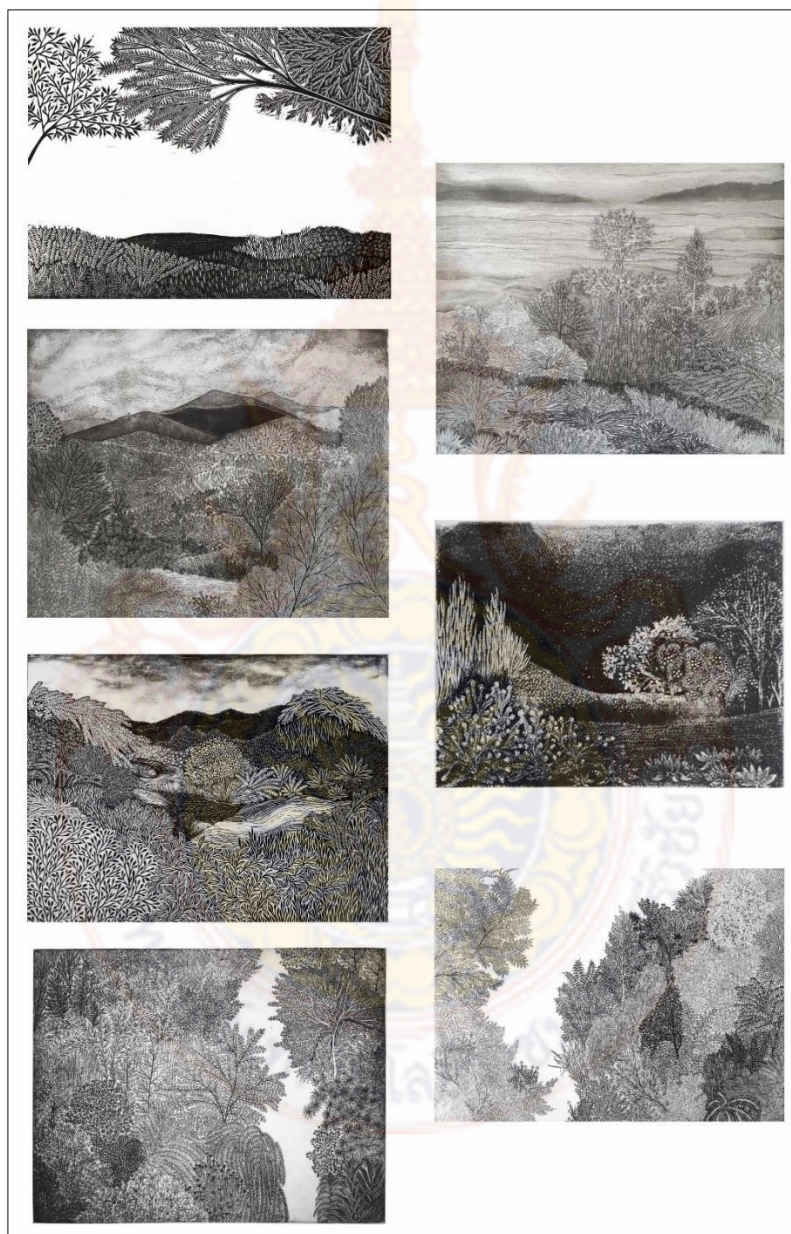

ภาพประกอบที่ 48 ภาพแสดงที่ว่างในผลงานสร้างสรรค์ ทั้งที่ว่างเชิงบวกและเชิงลบ

วิเคราะห์เอกภาพ(Unity)

ผลงานโดยรวม ที่มีลักษณะเป็นเอกภาพ ของลักษณะรูปทรง รูปร่างในตัวผลงานมีความสอดคล้องกับแนวความคิด แนวเรื่องและการเชื่อมโยงอย่างลงตัวของทัศนธาตุต่าง ๆ ที่สื่อถึงสมาธิที่เกิดจากจิตอันมีสติ

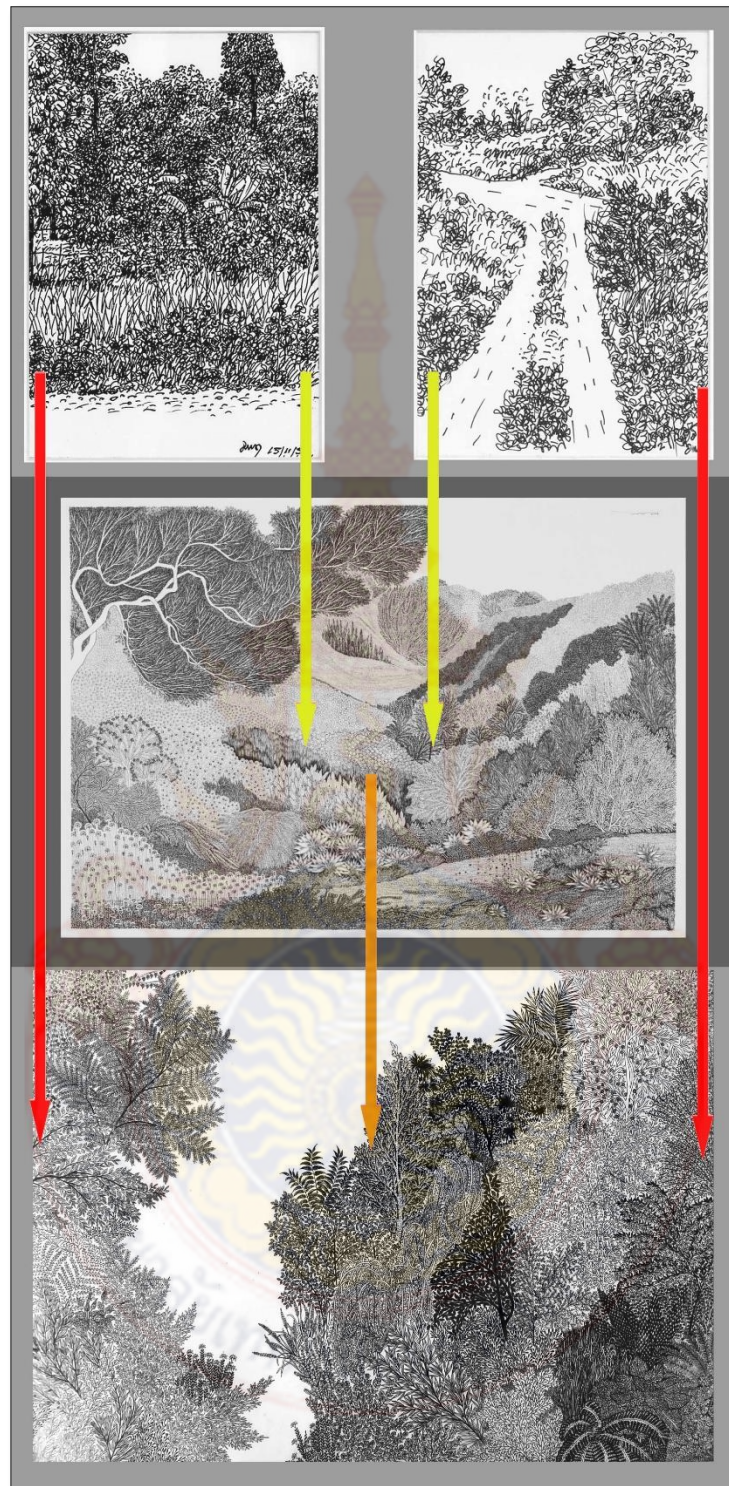
ภาพประกอบที่ 49 ภาพแสดงลักษณะตัวอย่างผลงานโดยรวม ที่มีลักษณะเป็นเอกภาพ ของลักษณะรูปทรง รูปร่างในตัวผลงานมีความสอดคล้องกับแนวความคิด แนวเรื่องและการเชื่อมโยงอย่างลงตัวของทัศนธาตุต่าง ๆ ที่สื่อถึงสมาธิที่เกิดจากจิตอันมีสติ

การวิเคราะห์อิทธิพลที่ได้จากผลงานศิลปกรรม

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมของศิลปินและผู้สร้างสรรค์ในยุคปัจจุบันจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีต้นแบบหรือแบบอย่างทางศิลปะที่เติบโตและแตกแขนงขึ้นมาเรื่อย ๆ จากศิลปินในยุคก่อน ๆ ที่มีความสำคัญทั้งทางด้านความงามและสุนทรียภาพ

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทางด้านวิถีคิด ซึ่งเป็นการใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาในการบริการรรมภาวนา มาสร้างสรรค์ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ชุด “Soul scape” จากผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ โดยมีแนวความคิดเรื่องการใช้หลักการศิลปะบำบัดและการบริการรรมภาวนามาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิควาดเส้นปากกานกกระดาศ ซึ่งมีที่มาจากทิวทัศน์ที่พบเห็นระหว่างการเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ความประทับใจที่ไม่สามารถบอกเล่าผ่านภาพถ่ายเหมือนจริง หากแต่เป็นความรู้สึกละเอียดอ่อนภายในมโนสำนึกของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการแสดงออกโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความสุข ความงาม และสุนทรียภาพ และผลงานชุดดังกล่าวยังส่งผลต่อการพัฒนาเป็นผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก” ดังที่ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ(2558) ได้กล่าวไว้ว่า “การวาดเส้น” คือการภาวนา ความรู้สึกที่เลื่อนไหลจากตัวผู้วาด ไปสู่สิ่งที่จะวาด และจากสิ่งที่วาดมาสู่ตัวผู้วาด ทำให้ผู้วาดกับสิ่งที่วาดเป็นสิ่งเดียวกัน ต้นไม้ หญ้า น้ำ ฟ้า แผ่นดิน เป็นธรรมชาติ ผู้วาดก็เป็นคนซึ่งเป็นธรรมชาติเช่นกัน จิตของผู้วาด จะเคลื่อนไหวหรือสงบนิ่ง ไม่ใช่จุดหมาย เพราะจุดหมายหลักคือการภาวนา เพื่อไปสู่ความหมดไปของ “ตัวตน” ที่เคยยึดติดอยู่

ภาพประกอบที่ 50 ภาพแสดงผลงานที่ได้รับอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของศาสตราจารย์ ชลูด นิ่มเสมอสู่การสร้างสรรค์ผลงานวาดเส้นชุด Soul scape และผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตวิญญาณ”

สรุปผลงานการวิเคราะห์ผลงาน“การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก”

ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ นำเสนอเรื่องราวทัศนียภาพที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นในจินตนาการ โดยอาศัยประสบการณ์การรับรู้จากทัศนียภาพในสถานที่ต่าง ๆ ผสานกับความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการจัดการทางความคิดและสร้างสรรค์ขึ้นด้วยการใช้หลักการศิลปะบำบัดร่วมกับหลักการบริกรรมภาวนาในพุทธศาสนา แนวเรื่องแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความสุขที่แท้จริงนั้น เกิดจากการมีสติรู้เท่าทันปัจจุบัน โดยนำเสนอผ่านกระบวนการสร้างภาพพิมพ์ กระบวนการการเพ่งไปที่เครื่องมือสร้างสรรค์ ในขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวช้า ๆ เช่นเดียวกับวิธีการบริกรรมภาวนาในศาสนาพุทธ การประสานกันของทัศนธาตุ อันได้แก่ จุด เส้น น้ำหนัก เกิดเป็นรูปทรงของอันมีที่มาจากพืชพรรณ เช่น ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ต่าง ๆ สร้างสรรค์เป็นรูปลักษณะใหม่ ในรูปแบบงานระนาบสองมิติเป็นทัศนียภาพในอุดมคติ โดยการใช้สติจดจ่อกับปัจจุบันขณะ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางความงาม ความกลมกลืน และสุนทรียภาพภายในผลงาน ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ ภายใต้กฎเกณฑ์ของความเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทางด้านวิถีคิด ซึ่งเป็นการใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาในการบริกรรมภาวนา มาสร้างสรรค์ผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ชุด “Soul scape” จากผลงานวาดเส้นสร้างสรรค์ของศาสตราจารย์ชฎูด นิมเสมอ โดยมีแนวความคิดเรื่องการใช้หลักการศิลปะบำบัดและการบริกรรมภาวนามาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิควาดเส้นปากกายนกระดาศ ซึ่งมีที่มาจากความประทับใจทิวทัศน์ที่พบเห็นที่ไม่สามารถบอกเล่าผ่านภาพถ่ายเหมือนจริง หากแต่เป็นความรู้สึกละเอียดอ่อนภายในมโนสำนึกของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการแสดงออกโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความสุข ความงาม และสุนทรียภาพ และผลงานชุดดังกล่าวยังส่งผลต่อการพัฒนาเป็นผลงาน “การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตรู้สำนึก”

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษารวบรวมข้อมูลทั้งจากสถานที่จริง เอกสารที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสร้างสรรค์ และผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงานจนเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน ที่แสดงออกผ่านผลงานสร้างสรรค์ พบเจออุปสรรคปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ต่อไป

“การสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพพิมพ์จากพื้นที่แห่งจิตวิญญาณ” (Creativity subject Printmaking from soul scape) เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่นำเสนอเรื่องราวของคุณค่าทางนามธรรมของความสุขที่แท้จริง และแก่นสาระของการใช้ชีวิตนั้น คือการใช้ชีวิตด้วยจิตอันมีสติรู้เท่าทันปัจจุบัน ดังการบริกรรมภาวนาในทางพุทธศาสนา ในขณะที่มือจับอยู่ที่เครื่องมือสร้างสรรค์ สายตาจดจ่อที่ความเคลื่อนไหวของมือที่สร้างร่องรอยซ้ำ ๆ บนแม่พิมพ์ ความคิด และเรื่องราวต่าง ๆ ในหัวงอคำนี้ค่อย ๆ สลายไปจนหมดสิ้น เหลือเพียงร่องรอยบนแม่พิมพ์และความว่างเปล่าอันเกิดจากการปล่อยวางอดีตและอนาคตที่กังวลอยู่ว่าเป็นสาระ นำไปสู่การพิจารณาตนเอง และยอมรับในกฎแห่งธรรมชาติที่แท้ การใช้สติอยู่กับปัจจุบันขณะ และความหลุดลื่นหลุดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำตรงหน้า ดังเช่นผลงานภาพพิมพ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกาย จิต วัตถุ และธรรม

การสร้างสรรค์ที่ผ่านการวางแผนและดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ รวมถึงการประเมินผลเพื่อให้สามารถพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ นำไปสู่การแสดงผลที่มีความชัดเจน ทั้งด้านแนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ และการนำเสนอผลงาน ประกอบกันอย่างลงตัว เพื่อให้ผลงานตั้งอยู่ในขอบเขตของสมมติฐานที่วางไว้ การทุ่มเทจิตใจและแรงกายในการปฏิบัติงานสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่บริสุทธิ์

ผู้สร้างสรรค์เชื่อว่า ผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นจากความตระหนักในเรื่องหนึ่งของผู้สร้างสรรค์ เป็นหนึ่งในการกระตุ้นกระบวนการทางความคิด ละเกิดการตระหนักในเรื่องที่ถูกนำเสนอออกไป แม้ว่าประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน แต่ผลงานในโครงการวิจัยชุดนี้ ได้มีการบันทึกเนื้อหาการสร้างสรรค์ที่ผู้สนใจสามารถทำความเข้าใจไปในทิศทางอันดีงามได้ไม่ยาก ผู้สร้างสรรค์หวังว่าเอกสารประกอบโครงการวิจัยชุดนี้ จะเป็นสื่อสะท้อนทัศนคติของผู้สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์สำหรับผู้สนใจต่อไป

บรรณานุกรม

ชลูด นิ่มเสมอ. สัพเพทระเกี่ยวกับชีวิตและศิลปะ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558

_____ . วาดเส้นสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2553

_____ . องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2553

พุทธทาสภิกขุ. คู่มือมนุษย์. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2549

มัย ตะตียะ. สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์, 2547

เลิศศิริร์ บวรกิตติ. Thammasat Medical Journal. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2552.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พรสวรรค์ จันทร์สุข
วันเกิด	31 กรกฎาคม 2528
ภูมิลำเนา	จังหวัดตรัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000
โทรศัพท์	089-872-5719
อีเมลล์	sweet_wiw@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
2556	ศ.ม. ศิลปมหาบัณฑิต (ทัศนศิลป์) มหาวิทยาลัยศิลปากร
2552	ศ.บ. ศิลปบัณฑิต(เกียรตินิยมอันดับสอง)สาขาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ประวัติการทำงาน	
2558 - ปัจจุบัน	หัวหน้าหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ สาขาศิลปกรรมและออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
2551-2552	อาจารย์พิเศษสาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
เกียรติประวัติ	
2556	- ร่วมโครงการสร้างสรรค้งานศิลป์กับศิลปินแห่งชาติครั้งที่ 5 ณ หอศิลป์ศิลปิน และได้รับคัดเลือกศึกษาดูงานและแสดงผลงานศิลปะ ณ สถานกงสุลไทยใน สหรัฐอเมริกา นครรัฐลอสแอนเจลิส
2551	- ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนนักศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ มหาวิทยาลัย Jiang Xi normal University สาธารณรัฐประชาชน
ประวัติการแสดงผลงาน	
นิทรรศการเดี่ยว	
2556	- นิทรรศการ “See Through : See True” ณ หอศิลป์ร่วมสมัยอาเดล กรุงเทพฯ
นิทรรศการกลุ่ม	
2562	- นิทรรศการ โครงการปฏิบัติการทางทัศนศิลป์และนิทรรศการนานาชาติ มทร.อีสาน จ.นครราชสีมา
2561	- The Daejeon International Art Show 2018, Daejeon , Korea. - The 4th See 2 Sea Art Exhibition by Lays Group , Muzium & Galeri Tuanku Fauziah , USM. Malaysia

- 2561 - นิทรรศการ International Art Exchange Show Thailand - USA 2018
Thaksin University จ.สงขลา
- นิทรรศการ โครงการปฏิบัติการทางทัศนศิลป์และนิทรรศการนานาชาติ
มทร.ล้านนา จ.เชียงใหม่
- นิทรรศการ แลศิลป์ “สมิหลา” โดย 52 ศิลปินพื้นถิ่นสถานศิลป์สงขลา
ณ หอศิลป์สงขลา Art Mill จ.สงขลา
- 2560 - นิทรรศการศิลปะคณาจารย์ ณ หอศิลป์ศรีวิชัย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- นิทรรศการศิลปะกรรมอาเซียน ครั้งที่ 5 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมภาคใต้
สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
- นิทรรศการไทย – เกาหลีใต้ เฉลิมฉลอง 50 ปี ม.อ. ณ หอศิลป์วัฒนธรรมภาคใต้
สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
- นิทรรศการ see 2 see ณ Art Room ภูเก็ต
- นิทรรศการศิลปะกรรม ๖ สถิตินดวงใจไทยนิรันดร์ ณ หอศิลป์
PSU ART GALLERY
- ร่วมแสดงนิทรรศการ “7 ปี ครุศิลป์ : บันทึก...บนทางศิลป์” ณ หอศิลป์ร่วมสมัย
ราชดำเนิน กรุงเทพฯ
- 2559 - ร่วมแสดงผลงานศิลปะนานาชาติ Arts Exchange Association 2016
KOREA) ณ Daejeon Junggu Cultural Center ประเทศเกาหลีใต้
- ร่วมแสดงผลงาน “The Long Lasting Journey” โดยกลุ่มศิลปิน APNA#5,
ณ นำทองแกลเลอรี กรุงเทพฯ
- 2558 - ร่วมแสดงผลงานสร้างสรรค์นิทรรศการ “71ปี กมล ทัศนัญชลี และเพื่อนศิลปิน”
ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน